No 2661 Zaterdag 2 Maart 1935 52ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Past. S Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elke regel meer 10 cts.

De houding der Katholieke Kerk in Mexico.

Reeds in 1925 vormden de Mexicaanse Bisschoppen een Episcopaal Comité om onder de leiding van een door den Paus aangewezen Prelaat des te beter eendrachtig te kunnen samenwerken voor het behoud der Katholieke Kerk in Mexico. Na de overeenkomst van 21 Juni 1929 waarbij de Bisschoppen grote offers brachten, maar waarbij de Mexicaanse regering een betrekkelijke kerkelijke vrijheid waarborgde, werd het Episcopaal Comité opgeheven. Thans is het opnieuw ingesteld. En in naam er van heeft de voorzitter, Mgr. Leopoldo Ruiz y Flores, Aartsbisschop van Morelia en Apostolische Delegaat, vanuit zijn ballingsoord in het Zuiden der Verenigde Staten, San Antonio (Texas), een herderlijk schrijven gericht, niet alleen „aan het Episcopaat, de Geestelijkheid en de Katholieken van Mexico", doch ook „aan al onze eerbiedwaardige Broeders in het Episcopaat, over heel de wereld verspreid, opdat alle katholieken der aarde onze toestand kennen en God bidden om genezing voor onze kwalen."

De belangrijke tekst is helaas te uitgebreid om deze in zijn geheel in ons blad op te nemen. Slechts in hoofdzaak kunnen we hier de inhoud weergeven.

Uitvoerig gaat Mgr. Ruiz y Flores in op de oorzaken welke tot de noodtoestand waarin de Mexicaanse Kerk verkeert, hebben geleid. De directe aanleiding daartoe is natuurlijk de „atheïstisch-liberale Grondwet" van 1917. Doch een grondwet komt nu eenmaal niet op een goede of een kwade dag uit de lucht vallen en is op haar beurt minstens evenveel gevolg als zij oorzaak kan zijn. De diepere oorzaak is dan ook het democratisch **stelsel, althans zoals Mexico dat kent: d.w.z.** een democratie welke niet meer is dan „een sprookje" om het volk zoet te houden; een democratie van de „klassenstrijd welke in Mexico kunstmatig opgewekt is en gevoed wordt door politici die het eergevoel en het karakter wisten af te stompen van vele Mexicanen"; een democratie welke er zich niet aan stoort dat „het resultaat der verkiezingen geëerbiedigd moet worden"; een democratie ten slotte welke „tegen het gevoelen der overgrote meerderheid in, een groep Mexicanen aan het hoofd der natie stelde." Het lijkt echter niet waarschijnlijk dat een handje vol raddraaiers zo maar zonder meer een land hetwelk meer dan vijftig malen zo groot is als Nederland en bijna zeventien millioen inwoners telt, aan zijn willekeur onderwerpt. Zij hadden daar een helpende hand bij nodig. En voor de openbare mening der gehele wereld doet Mgr. Ruiz y Flores dan ook zijn ernstige beschuldiging en noemt hij „de grote steun welke de Mexicaanse revolutionnairen uit Noord-Amerika gekregen hebben." Van wien? In welken vorm? Met welk doel? De Apostolische Delegaat zegt het niet. Maar ook in Europa kent men het politiek evangelie dat de Leer van Monroe heet en dat weinig verdraagzaam is ten **opzichte van sterke, goed georganiseerde landen aan de grenzen der Verenigde** Staten. En aan de andere kant woedde juist op het ogenblik van het schrijven een staking welke het aan petroleum zo schatrijke Mexico dwingt om deze brandstof tolvrij uit Noord-Amerika te laten invoeren.

Doch verliezen wij ons niet in veronderstellingen. Het feit der kerkvervolging is er en wanneer wij de oorzaken daarvan nagaan, dan lijkt nog de geslepenheid van een handje vol raddraaiers, noch de hulp welke hun uit duistere bronnen gewerd, voldoende om alles te verklaren. Wij bedoelen dat de overgrote meerderheid van het katholieke Mexicaanse volk welke thans in opstand komt tegen het bewind waaronder zij zucht, klaarblijkelijk heeft toegestaan dat dit bewind zich vormde, en er in elk geval niet op afdoende wijze tegen is opgetreden.

Mgr. Ruiz y Flores noemt deze oorzaak van de huidige toestand, waarvan wij menen te mogen aannemen dat zij toch wel een rol van betekenis gespeeld zal hebben, niet uitdrukkelijk. En wij begrijpen dat. De zondaar en vooral de zondaar die berouw toont, heeft meer behoefte aan vertroosting, versterking en opbeuring, dan aan een meedogenloze opsomming van wat hij misdeed. Doch zo tussen de regels door van het uitvoerig schrijven, kan men veel lezen. En vooral de richtlijnen welke Mgr. Ruiz y Flores uitvaardigt voor de houding der Mexicaanse katholieken, zijn leerzaam.

De Kerk „erkent geen enkele menselijke macht welke haar ook maar iets zou kunnen beletten te doen dat zij nodig acht voor het heil der zielen"; daarom zal zij „nooit de grondwettelijke beschikkingen als rechtvaardig erkennen waarmee men poogt haar van haar onvervreemdbare rechten te beroven"; en terwijl zij zich nooit mengt in de politiek, eist zij thans dan ook een „waarlijk nationale Grondwet" zonder sectarisme, algemeen kiesrecht en eerbiediging van de uitslag der stemming. De katholieken moeten „niet denken dat wij, Prelaten, alles wel weer in orde zullen maken." Aan de Prelaten is het te protesteren, toenadering te zoeken en het volk voor te lichten en te leiden. De katholieken daarentegen hebben „de zware plicht van zichzelve en ons te verdedigen", terwijl zij „hun wettelijke middelen moeten laten gelden ter verdediging van hun recht". De strijd zal lang duren, want „de huidige stand van zaken (kan) niet in een handomdraai verbeterd" worden. Maar hij moet toch volgehouden worden tot de overwinning en „mag niet eindigen zolang niet de staat zijn wetgeving en zijn wijze van optreden verandert". Deze strijd heeft een bij uitstek nationaal karakter, daar het gaat om de redding van het Vaderland, van Mexico dat door het communisme met ondergang bedreigd wordt. Ook de niet-katholieken roept Mgr. Ruiz y Flores op voor de nationale vrijheidskamp, want „de vervolging tegen de Katholieke Kerk is uitgebreid tot alle godsdiensten die het geloof in Jezus Christus belijden: het is Christus dien men vervolgt, het is de christelijke beschaving welke men uitroeien wil."

En dan blijkt ten slotte hoe ernstig de toestand wel is, waar Mgr. Ruiz y Flores zelfs rekening houdt met de mogelijkheid dat het voor de katholieken zedelijk geoorloofd zijn kan om naar de wapenen te grijpen: „noch het Episcopaat, noch de Geestelijkheid moet zich daarmee bemoeien, noch door het te bevorderen, noch door het te verbieden."

Petroleum en Wereldpolitiek.

In de strijd om de macht vormt de petroleum een factor zonder weerga en in de loop der laatste jaren heeft steeds sterker de opvatting veld gewonnen, dat de toekomst aan de vloeibare brandstoffen behoort. De bijna volkomen rokeloosheid, het gemakkelijke vervoer, de afwezigheid van as waren de eigenschappen, met behulp waarvan de petro in staat was de kolen te overvleugelen. Van 1913 tot 1930 steeg de petroleumproductie van 385 millioen tot 1440 millioen barrels. Auto, vliegtuig, luchtschip, tractor, enz. zouden niet kunnen bestaan, wanneer de mensheid niet de beschikking over petroleum had, terwijl de wereldoorlog er het zijne heeft toe bijgedragen, het identiek-zijn van petroleum- en wereldmachtbezit nog sterker te doen uitkomen. **Dit is ook de reden, waarom** na de oorlog om de verdeling der petroleumgebieden en de macht over de petroleumproductie een strijd is uitgebroken, die veelal het terrein der hoge politiek raakt en waarvan voorlopig niet te voorspellen valt, hoe de uitslag zijn zal. Daarbij moet de omstandigheid in het oog worden gehouden, dat er ten aanzien van petroleum typische productielanden bestaan, evenals typische verbruikerslanden, zoals Engeland, Frankrijk, Duitsland, Italië, Japan, enz., welke laatste ternauwernood 10% van hun eigen verbruik kunnen dekken. Zodoende streven de petroleumproducerende landen ernaar, te voorkomen, dat zij in politiek opzicht afhankelijk worden van de grote mogendheden, terwijl de laatstgenoemde op haar beurt trachten, zoveel mogelijk petroleumterreinen in eigen bezit te krijgen, teneinde deze in politiek opzicht te kunnen beheersen.

In verband met deze omstandigheid ligt het dan ook voor de hand, dat in alle landen het boren naar petroleum steeds energieker ter hand is genomen. Niet overal oogstte men daarbij het succes, waarop men had gehoopt. Dientengevolge heeft men b.v. in Engeland, waar trouwens reeds vóór de oorlog tal van boringen werden verricht, deze weer gestaakt. Teneinde echter onafhankelijk te zijn van de invoer uit Amerika, stelde Engeland pogingen in het werk, zich door middel van elders gelegen terreinen ten aanzien van zijn petroleumvoorziening te dekken. Reeds voor de oorlog verheugde Groot-Brittannië zich in het bezit van aanzienlijke petroleumvelden in Perzië. De Anglo-Persian Oil Company, die in 1909 werd opgericht en in nauwe relatie met de Britse regering staat, nam in verband met bovenbedoeld streven de door Perzië voor de duur van zestig jaar verstrekte boorconcessie van de „Concessions Syndicate, Ltd." over. Ten behoeve van de verwerking der ruwe petroleum had de Anglo-Persian te Abadan aan de Perzische Golf een raffinaderij opgericht. Na de oorlog achtte men het echter in Engeland doelmatiger de petroleumraffinage voornamelijk in Groot-Brittannië zelf te doen geschieden, weshalve in Engeland door een dochtermaatschappij van de Anglo-Persian twee raffinaderijen werden opgericht.

Groot-Brittannië neemt in de rij der Europeese landen ten opzichte van het petroleumverbruik de eerste plaats in, hetgeen tevens inhoudt, dat Engeland van zijn petroleuminvoer voortdurend meer afhankelijk wordt. Het is dan ook alleszins begrijpelijk, dat de Britse regering ernaar streeft, haar petroleumbelangen steeds verder uit te breiden. Tezamen met de Anglo-Persian richtte zij in 1926 twee nieuwe maatschappijen op, t.w. de Anglo-Persian Company, Ceylon, en de Anglo-Persian Oil Company, Egypte. De voornaamste taak **dezer beide ondernemingen is de voorziening der Britse oorlogs- en handels**marine met petroleum.

Ook in Frankrijk heeft men boringen verricht, die echter al evenmin weidse perspectieven openen. Ook al heeft Frankrijk op grond van het verdrag van Versailles door het gebied van Pechelbron zich van het bezit van een bescheiden eigen oliereserve verzekerd, toch is deze op verre na niet voldoende om de behoefte te kunnen dekken. Sinds 1919 houdt men zich in gezaghebbende Franse kringen dan ook reeds met het probleem der petroleumvoorziening bezig. Op drieërlei wijze wil de Franse regering voor de onafhankelijkheid van Frankrijk van buitenlandse olie-aanvoeren zorg dragen, t.w. door:

1. Uitbreiding der petroleumproductie in Frankrijk zelf.
2. Verwerving van petroleumterreinen in het buitenland.
3. Het stimuleren der in Frankrijk bestaande petroleumwerkende industrieën.

De inheemse petroleumproductie dekt echter in Frankrijk slechts 4 % der behoefte en aangezien niet te verwachten is, dat in deze toestand binnen afzienbare tijd een wijziging zal intreden, vormt de verkrijging van voldoende petroleumterreinen buitenslands het voornaamste deel van het probleem. Van hun olieterreinen in het gebied van de Mossoel verwachten de Fransen de dekking van hun gehele behoefte, waardoor zij dus onafhankelijk zouden worden van de wereld-petroleummarkt.

In Duitsland is de omvang der petroleumwinning na de oorlog sterk verminderd, voornamelijk doordat het Duitse rijk het gebied van Pechelbronn aan Frankrijk heeft moeten afstaan. Pas in 1921 begon de inheemse productie zich weer in stijgende lijn te bewegen, zodat in 1930 de Duitse petroleumproductie bijna 50 % groter was dan vóór de oorlog, wanneer men het gebied binnen de huidige rijksgrenzen in aanmerking neemt. Duitslands aandeel in de wereldproductie beloopt echter niet meer dan 0,06 %, zodat verreweg het grootste deel der behoefte door import dient te worden gedekt. Bij de levering aan Duitsland nemen de Verenigde Staten ook thans, evenals dit reeds voor de oorlog het geval was, de eerste plaats in. In verband met deze geringe eigen productie heeft Duitsland zich reeds tijdens de oorlog met het probleem der petroleumwinning door het vloeibaar maken van kolen bezig gehouden, aangezien Duitsland met het oog op de allerwege heersende onzekere politieke toestand er het grootste

Pater Euwens

in Neerlandia en West-Indische Gids herdacht.

In het Februari-nummer van Neerlandia, het orgaan van het Algemeen Nederlandsch verbond schrijft M(ilet) een zeer waarderend artikel over onze overleden Pater Euwens.

„Terecht, zo schrijft M., noemde in het Januarinummer de redactie van Neerlandia Euwens een belangrijke figuur in de Curaçaose samenleving. In het overzicht der in 1934 overleden bekende personen, hier te lande en in de overzeese gewesten, van de Nieuwe Rotterdamsche Courant mochten wij Euwens' naam echter niet aantreffen. Wat dan alleen maar weder, voor de zoveelste keer, bewijst, dat onze grote dagbladpers weinig aandacht schenkt aan de West.

„Pater Euwens was een van die priesters, zoals de Dominikaner missie op Curaçao er ten allen tijd onder haar leden heeft kunnen tellen, die door hun optreden buiten de kerkelijke kring ook bij niet-katholieken algemeen bekend waren."

M. noemt dan verder verschillende functies waarin Pater Euwens op Curaçao zozeer heeft uitgeschitterd. „Een der belangrijkste functies, zo lezen we verder in het artikel, door de missie in Curaçao uitgeoefend, is die van leidster der openbare mening; zij geeft een aantal bladen uit, waaronder de Amigoe di Curaçao, een in de Nederlandse taal geredigeerd weekblad, dat in 1884 is opgericht. Het weinige Curaçaose nieuws dat de grote dagbladpers in Nederland haar lezers voorzet, is meestal aan de Amigoe ontleend. Waaraan zou zij het anders moeten ontlenen?"

„Neutraliteit zal wel niemand verwachten van de missiepers, maar dat neemt niet weg, dat het van groot belang moet worden geacht dat de redactie met kennis van algemeen-maatschappelijke begrippen gevoerd worde. Geen wonder dus dat Euwens, de man met de sociale **noties, gedurende een 15-tal jaren, zij** het dan ook niet onafgebroken, aan de Amigoe verbonden was, van 1911 tot en met 1926, het laatst als hoofdredacteur.

Had E. reeds als pastoor op Curaçao en Bonaire blijk gegeven van belangstelling voor de economische vraagstukken onzer Benedenwindse eilanden, als journalist kreeg hij de gelegenheid om deze voorliefde nog verder te ontwikkelen. Wij herinnneren ons nog levendig, hoeveel prijs Euwens stelde op het verkrijgen voor zijn blad van gegevens betreffende de scheepvaart en de rol, welke de Europese ondernemingen op Curaçao spelen als werkgeefsters.

„Pater Euwens heeft in zijn veeljarige Curaçaose diensttijd de stroovlechtindustrie, tot wier ontwikkeling de missie krachtig meegewerkt heeft, tot grote hoogte zien komen en haar ook weder zien inkrimpen toen door de ruimere arbeidsgelegenheid der mannen, de lagere volksklasse niet meer voor een zo groot deel van de huisvlijt der vrouwen afhankelijk was, als vroeger, met betrekking tot haar geldinkomen, het geval was. Euwens heeft het oliebedrijf op Curaçao zien komen en het hoogtepunt zien bereiken, waarop het vóór de tegenwoordige wereldcrisis stond.

Ook als Historicus vergeet Neerlandia Pater Euwens niet, doch in deze functie wordt hij meer bijzonder in een zeer warm artikel herdacht in de West-Indische Gids door zijn vriend Mr. B. de Gaar Fortman.

De grote vriendschap, die deze beide mannen elkaar toedroegen, blijkt op iedere bladzijde van de uitgebreide correspondentie, die zij 15 jaren lang gevoerd hebben en die nog geheel bewaard is.

F. schrijft:

„Ik heb begrijpelijkerwijs gegrepen naar het eerste jaarverslag van het Geschied-, Taal,- Land- en Volkenkundig genootschap te Willemstad, maar ik heb hem niet gevonden in de eerste ledenlijsten van dat, vlak voor zijn komst opgerichte, genootschap; eerst in het vierde (1900) komt zijn naam voor. Met den oprichter van het genootschap, den archivaris Hamelberg, was hij goed bevriend, en ik stel mij voor, dat meer dan een geleerd gesprek tussen hen gevoerd is op het tot ontvangst van weetgierige bezoekers wat ongezellig ingerichte koloniale archiefgebouw."

„Het eerste, mij bekende, product van Euwens historische snuffelpartijen is tevens het lijvigste, dat hij bij mijn weten ooit schreef, „Curaçao in 1803 en 1804", dat in 1903 en 1904 in de *Amigoe di Curaçao* verscheen en in 1908 in *Onze eeuw*. Pater Euwens maakte hierbij gebruik van een merkwaardig handschrift in het archief van het Apostolisch Vicariaat van Curaçao, het „Memorial der geschiedenisse op 't Eijland Curaçao" (1795—1830) van den kapitein van het korps vrije mulatten Bartholomeus Senjor. Ook later putte hij veel uit dit geschrift en uit enkele andere handschriften, aldaar te zijner beschikking, maar de meeste stof leverde hem toch wel het koloniale archief. Het was persoonlijk een hele teleurstelling voor hem, toen dit na 1916 geleidelijk (tot de archivalia van 1845) naar het Rijksarchief werd overgebracht. Intussen had hij heel wat afschriften in voorraad gemaakt en zijn speurzinnig oog had aanstonds een andere bron ontdekt; hierover straks."

Dat Pater Euwens op Aruba werkzaam zou zijn geweest is van F. een verkeerde veronderstelling. Na zijn pastoorschap op Rincon kwam hij in 1911 naar Curaçao en bleef daar (behalve een jaar verlof) tot zijn dood, waarvan verschillende jaren als redacteur van de Amigoe.

Evenals het artikel in Neerlandia schrijft ook F. over de indertijd geruchtmakende zaak van Nora Roskaya.

„Zijn journalistieke arbeid, zo schrijft F., heeft Euwens ook eens in aanraking met de strafrechter gebracht. Een fel waarschuwend artikel tegen ene danseres, wier naam mij ontschoten is, lokte een klacht wegens belediging uit, die een veroordeling tot geldboete tengevolge had. De straf zal wel te dragen zijn geweest door het besef van een zedelijke plicht te hebben vervuld."

Over zijn verdere historische arbeid schrijft F.:

„Men moet niet denken dat wat Euwens in de *Amigoe* schreef van minder gehalte was dan wat hij in Europa voor wetenschappelijker publiek openbaar maakte. Dit bleek in al die gevallen, waarin deze laatste pers gaarne overnam wat in het weekblad reeds onder de ogen van een geheel ander publiek was gekomen. Dit was, als ik mij goed herinner, het geval met zijn keurig opstel over Brion, waarmee hij had meegedongen in een prijsvraag, in Venezuela uitgeschreven en daar bekroond. Men vergelijke Euwens' antwoord en dat van den bekroonde. Men vindt het eerste in de jaargang 1921/2 van *De West-Indische Gids*.

„Euwens heeft zich later tot de Spaanse Indische archieven in Sevilla gewend. In zijn laatste verlof kwam hij via het *Historisch genootschap* in aanraking met Miss Wright, die in deze archieven werkte, en zoveel deed voor de Piet Hein-publicaties en die over de Spanjaarden in de Antillen van dit genootschap, dat Euwens onder zijn leden telde. Daaraan is o.a. te danken zijn gedegen artikel over „De oudste kaarten van het eiland Curaçao (D. W. I. G. 1928/9) en wat m.i. zijn meest wetenschappelijke bijdrage is geweest, „Wat zijn „Frejelindes" en „Frechlingas?" (D. W. I. G. Dec. 1931) naar aanleiding van een mededeling van R. van der Meulen in de *Koninklijke Akademie van wetenschappen*.

„Ik heb maar enige grepen gedaan uit Euwens' geschriften. Er is nog heel wat meer te noemen. Veilig kan men Euwens stellen boven Hamelberg, als het gaat om uitgebreidheid en degelijkheid van bronnenstudie. Zonder gebreken was zijn werk niet. M.i. schoot Euwens meermalen te kort in de voltooiing van wat hij begon. Zo is zijn groots opgezet artikel in de eerste jaargang van dit tijdschrift „Curaçao's eeuwfeest 1816 — 4 Maart — 1916", dat bij 1807 begon, nooit verder gekomen. En wat hij in 1923 in de *Amigoe* schreef over „Curaçao en zijn vroegste bewoners", mede aan de hand van de Spaanse archieven, is evenmin voltooid. Euwens kende dit gebrek, maar telde het niet zwaar. Ik heb mij ook meer dan eens verwonderd over de snelheid, waarmee Euwens soms zijn conclusies trok. Ik wil hiermee niet zeggen, dat die gevolgtrekkingen feitelijk onjuist waren, maar slechts, dat zijn praemissen ook andere resultaten mogelijk deden achten. Het laatst genoemde opstel heeft verscheidene van zulke veronderstellingen.

„Als historicus telde Euwens tot het einde toe mee. Terecht oordeelde de redacteur van het *Gedenkboek Nederland-Curaçao 1934—1934*, dat een bijdrage van Euwens' hand niet ontbreken mocht. Het kreeg de ereplaats zijn „Curaçao bij de wisseling der eeuwen en de keerpunten der geschiedenis".

„Men denke echter aan Euwens niet alleen als boekenwurm en kamergeleerde. Hij zou voor zijn eigenlijk werk weinig geschikt zijn geweest. Vijftien jaren lang heb ik het voorrecht gehad over velerlei vraagstukken, ook van politieke, economische en sociale aard, met hem te corresponderen. Het was bijna altijd even fris, wat hij schreef."

En Mr. de Gaay Fortman sluit: „Persoonlijk dank ik aan pater Euwens de inspiratie tot meer dan een artikel. Ik noem dat over het dagblad ten tijde van Cassart's overval in 1713, waarvan Euwens de aanwezigheid in de Gentse bibliotheek ontdekt had. Nog twee of drie stukken heb ik op zijn aanwijzing en met zijn hulp onder handen genomen; eerlang mogen deze naar dit tijdschrift hun weg vinden. Niet zonder gedachten van piëteit aan de heengegane vriend hoop ik die arbeid te voltooien."

Steunt het Apostolaat ter Zee.

belang bij heeft, zich zo mogelijk onafhankelijk van buitenlandse petroleumproducten te maken.

Ook Italië bezit geen eigen petroleumterreinen van noemenswaardig belang en aangezien reeds thans de in Italië bestaande autobus-lijnen in totaal een groter traject afleggen dan de spoorwegen en bovendien het verbruik van motorbrandstoffen als gevolg van de voortschrijdende industrialisatie voortdurend blijft stijgen, verkrijgt het probleem der voorziening van het land met petroleumproducten een urgent karakter. Aangezien Italië wegens het ontbreken van kolen de weg der vloeibaarmaking van kolen niet kan inslaan, worden reeds sedert lange tijd door Italië krachtige pogingen in het werk gesteld, om zich in het buitenland petroleumterreinen te verschaffen. Deze pogingen concentreren zich voornamelijk op die streken, waar het Italiaanse kapitaal zich reeds eerder heeft doen gelden. In Polen heeft men de S. A. Bonariva, waarbij ook de Fiat-automobielfabriek is geïnteresseerd en die in het petroleumgebied van Bitkof werkt. In Rusland verkreeg de Miniera Italo-Belge de Georgia een concessie in het Oeralgebied van circa 197 vierkante km, terwijl in 1926 met geld van de staat de Azienda Generale Italiana Petrolii (AGIP) in het leven werd geroepen, teneinde in zeker opzicht een tegenwicht te vormen tegen de machtige Standard Oil en Shell. Deze taak vermocht de AGIP slechts ten dele te vervullen door het importeren van Russische petroleum. Voorts trachtte zij in Albanië en Italië nieuwe petroleumterreinen te ontsluiten. Hiervoor werden grote sommen besteed, die als verloren moeten worden beschouwd, aangezien de boringen teleurstellingen opleverden.

Voor Japan vormt het petroleumprobleem eveneens een levenskwestie. Daar het in het eigen land niet over noemenswaardige voorraden beschikt, zag het zich genoodzaakt, zijn behoefte grotendeels in Californië te dekken. Ook al is Japans eigen oliewinning van 1.900.000 barrels in 1928 tot 2.000.000 barrels in 1930 gestegen, toch blijft het land in hoofdzaak op de invoer aangewezen.

Uit een en ander blijkt derhalve duidelijk, dat grote Europese en niet-Europese landen in meer of mindere grote omvang van de invoer van petroleumproducten afhankelijk zijn. En bij een toekomstige wereldoorlog, die zeker niet zal uitblijven, zullen die landen trachten van deze afhankelijkheid, zo goed mogelijk los te komen.

Centraal Amerika met zijn belangrijke petroleumcentra, zal dan de volle aandacht op zich trekken.

Mogen we hopen dat het in het belang en niet in het nadeel van Curaçao zal uitvallen.

Het mausoleum van de Oranje's.

De ramen van het koor der Nieuwe Kerk.

Waar ook Curaçao medegeholpen heeft aan deze zaak, zal het volgende, dat wij ontlenen aan een artikel in de N.R.C. onze lezers interesseren:

Zelden zal een plan, dat in deze moeilijke tijden weinig kansen op verwezenlijking scheen te hebben, zó snel met voldig succes zijn bekroond als dat van mevrouw J. B. van Baren-Van der Voorn Grootenboer, de Delfse burgemeestersvrouw, die bij de onthulling, op 13 Mei 1933 van vier nieuwe glas-in-lood-ramen in het koor der Nieuwe Kerk te Delft, getroffen werd door de verwaarloosde aanblik van de zeven nog overgebleven vensters, die evenzovele dode plekken vormden in de muur.

Het moest een ieder in het oog vallen, dat naarmate het aantal glas-in-lood-ramen steeg, de indruk van havelooshei die de resterende ramen maakten daarbij te sterker afstak en het koor van de Nieuwe Kerk, deze bij uitstek nationale plaats, in een toestand liet, die met het waardig karakter van dit milieu een onduldbare tegenstelling vormde.

De echtgenote van den Delfsen burgemeester begreep dat hier een taak was weggelegd voor de Nederlandse vrouwen, die wanneer zij alle krachten inspanden, wellicht het geld voor nòg een glas-in-lood-raam bijeen zouden kunnen brengen. Dat mevr. Van Baren deze gedachte niet heeft losgelaten, maar haar, op de middag van de onthulling nog, aan prinses Juliana en verschillende in de kerk aanwezige dames meedeelde, is het begin van verwerkelijking geweest van een idee, die tot resultaten heeft geleid, welke de oorspronkelijk conceptie vele malen overtroffen heeft. Want ruim anderhalf jaar later bleek de Nederlandse vrouwenactie een succes te hebben afgeworpen, dat men, zonder zich aan overdreven verwachtingen te buiten te gaan, kan vaststellen dat de vulling van alle 7 nog „dode" ramen in het koor der Nieuwe Kerk verzekerd is. Zeven ramen en niet één! Daarmee zal aan de onwaardige toestand, waarin het nationaal huldeblijk, de Koningin bij Haar zilveren regeringsjubileum in 1923 door het gehele volk aangeboden, tot op de huidige dag verkeert, een einde zijn gemaakt.

De actie der Nederlandse vrouwen beperkte zich niet tot de landgrenzen in Europa. Aan alle Nederlandse gezanten werd geschreven, in Oost en West verzorgden de vrouwen van de gouverneur-generaal en de gouverneurs het inzamelingswerk.

De stand van zaken is thans zó, dat het Comité drie ramen bestelde. Amsterdam en Rotterdam zijn ongeveer gereed, die in beide steden hebben groepen dames herhaaldelijk een bezoek gebracht en gehoopt mag worden dat de twee grootste steden des lands elk het geld voor één raam zullen opbrengen. In verschillende steden, waaronder Den Haag en Apeldoorn, is de actie nog gaande en het Comité verwacht dat deze het geld voor het zesde raam zal opleveren. Ten slote heeft Prinses Juliana een raam geschonken, waarvoor Zij zelf het onderwerp heeft aangegeven: de gelijkenis van de talenten. Dit raam is evenals de drie van het Comité, bereids besteld.

Dank zij de actie der Nederlandse vrouwen, mag het dus vrijwel zeker worden geacht dat alle nog resterende ramen in het koor der Nieuwe Kerk zullen worden gevuld, terwijl er alles op zal worden gezet om de plechtige onthulling in September 1935 te doen plaats hebben. Alsdan, twaalf jaar na de aanbieding, zal het nationaal huldeblijk in de ware zin zijn voltooid.

Algemeen Overzicht.

Het wil in Duitsland tussen Kerk en Staat maar niet vlotten.

Enkele weken geleden liet de Duitse Regering aan Rome van haar voornemen blijken om zowel met de Duitse bisschoppen als middels de gezant bij de H. Stoel nieuwe onderhandelingen aan te knopen, betreffende de toepassing van de bepalingen van het Concordaat. In het Vaticaan was het bekend dat de Rijksregering wel genegen zou zijn om enige soepelheid te betrachten voor het erkennen en toelaten van katholieke verenigingen voor de jeugd en voor volwassenen, — mits deze organisaties geen politiek karakter dragen. Tengevolge van het totaliteitsstreven dat de Nationaal-Socialistische staat doorvoerde ook wat betreft het lidmaatschap der Hitlerjugend, van de „Bund Deutscher Mädel" en „Kraft durch Freude" (onderafdeling van het Arbeidsfront) en de ambachtsscholen en vakcursussen, werden de katholieke organisaties die door het Concordaat gewaarborgd waren, toch steeds meer in hun bestaan bedreigd.

Deze stap der Duitse regering was wel een zeer vertraagde vervulling van vroeger aangegane verplichtingen en het zou volgens de ten Vaticane geldende opvattingen totaal onjuist zijn als men deze stap zou beschouwen als een totale likwidatie van de gerezen moeilijkheden tussen Staat en Kerk. Een Concordaat is een staatsrechtelijk middel, om bepaalde minimum waarborgen te verkrijgen voor een vrije uitoefening van de godsdienst.

Zolang echter de Duitse katholieken als staatsburgers verplicht worden om zich te onderwerpen, of in het particuliere als openbare leven de consekwenties te aanvaarden van de leer betreffende bloed en bodem, ras en sterilisatie bestaat er volgens de hier ten Vaticane geldende opvattingen niet die vrijheid van godsdienst, welke in het Concordaat bedoeld en gewild worden.

Dit vormde de bazis van de eigenlijke onderhandelingen, en daaromtrent zou men in Rome gaarne concrete voorstellen verwachten.

Deze onderhandelingen werden kort daarop intermediair geopend te Berlijn tussen Staatsraad Mgr. Dr. Berning, Bisschop van Osnabrück en een vertegenwoordiger van de Duitse Regering.

Enkele dagen nadat de besprekingen een aanvang genomen hadden, was men algemeen van oordeel, dat er kans op een overeenkomst bestond, vooral daar Mgr. Dr. Berning een „persona grata" is bij de Duitse regering. Doch heel spoedig bleek, dat de onderhandelingen vaster zijn gelopen dan ooit.

De katholieken houden hardnekkig vast aan hun eis, om de katholieke organisaties niet te ontbinden, maar ze in gesloten eenheden in te schakelen in de Katholieke Actie. De regeringsvertegenwoordiger bleef op het standpunt staan, dat de katholieke verenigingen zouden ontbonden worden en dat de individuele leden zich dan ieder voor zich zouden kunnen aansluiten bij de Katholieke Actie.

Daardoor zou de regering bereiken, dat de leiders der verschillende katholieke organisaties uit hun ambt werden ontheven, tengevolge waarvan hun invloedssfeer zou verdwijnen.

Van de andere kant gevoelen beide partijen, zowel de Duitse regering als de Katholieke Bisschoppen, dat er een ontspanning in de toestand komen moet, anders zal de Kuturkampf in alle heftigheid openlijk losbarsten.

BUITENLAND.

DE OMVANG DER WERKELOOSHEID IN DE WERELD.

In de meeste landen was de werkeloosheid in December 1934 iets lager dan in December 1933.

Nederland maakt op die landen een uitzondering.

Het internationale arbeidsbureau heeft dezer dagen weder zijn driemaandelijkse mededelingen over de stand der werkeloosheid in de wereld openbaar gemaakt. Over het algemeen is de werkeloosheid in December 1934 iets lager dan zij in de dienovereenkomstige maand van het jaar 1933 geweest was, doch de vooruitgang, die in de zomer van 1934 in vergelijking tot de zomer van het vorig jaar was vast te stellen, is over het algemeen in December minder groot, vergeleken met de cijfers van December 1933. Alleen in Canada, Chili, Estland, Finland, Japan, Letland, Noorwegen en het Saargebied was de aan het einde van de zomer 1934 vastgestelde verbetering aan het einde van het jaar nog toegenomen.

In enkele staten was dan ook aan het einde van 1934 nog een vermeerdering van de werkeloosheid, vergeleken met de stand in December 1933, vast te stellen. Deze landen, die een uitzondering op de algemeene regel vormen, zijn België, Bulgarije, Frankrijk, Ierland, Nederland, Polen, Spanje en Zuid-Slavië. In deze staten, Zuid-Slavië uitgezonderd, was ook reeds aan het einde van het derde kwartaal 1934 van een uitbreiding van de werkeloosheid gebleken.

Volgens mededelingen der vakverenigingen bedroeg het aantal werklozen in Canada 29.000 in November 1933, 26.000 in September 1934 en 27.000 in December 1934; in Noorwegen 15.000 in October 1933, 13.000 in Augustus 1934 en 13.600 in October 1934, en in Zweden 88.000 in December 1933, 52.000 in Augustus 1934 en 71.000 in December 1934.

Aan deze gegevens zijn de cijfers der volgende landen ook nog ontleend: Frankrijk 279.000 werkelozen in December 1933, 357.000 in September 1934, 416,000 in December 1934 Hongarije 56.000 November 1933, 45.000 Augustus 1934, 53.000 November 1934; Italië 1.066.000 December 1933; 866.000 September 1934, 969.000 December 1934; Nederland 302.000 November 1933, 297.000 Augustus 1934, 329.000 November 1934 (men ziet het enorme verschil tussen deze door de plaatsingsbureaux verstrekt cijfers en die, welke gegrond zijn op de gegevens der vrijwillige verzekering tegen de werkeloosheid); Polen 265.000 in December 1933, 297.000 in Augustus 1934, 318.000 in December 1934, Spanje 604.00 in December 1933, 647.000 in September 1934, 611.000 in December 1934; de Verenigde Staten 10.122.000 in November 1933, 10.772.000 in Augustus 1934, 10.671.000 in November 1934.

Ter vermeerdering van het kindertal.

Professor Jean Louis Faure meent in het Franse tijdschrift Excelsior een doeltreffend middel ter bestrijding van het dalende geboortecijfer aan de hand te kunnen doen. Zijns inziens zijn de ten behoeve van grote gezinnen getroffen voorzorgen, gelijk bijslagen en belastingverplichtingen, onvoldoende. Hij zou willen dat het budget van behoeftige gezinnen met meer dan drie kinderen met een toelage van frs. 1000 per kind vermeerderd wordt, zodat een familie met acht kinderen het hare met acht duizend frank zou zien stijgen. De heersende toestand zou dan verkeren, volgens welke in die kringen elk nieuw kind met angst en beven tegemoet wordt gezien.

„Als de staat kinderen wil, moet hij ze kopen". De firma Michelin heeft deze waarheid bewezen. Sinds 1916 legt ze iedere arbeider van haar fabriek te Clermont-Ferrand per kind ongeveer frs. 1000 toe, waardoor de nationaliteit sterk is toegenomen en wel tot 32.2 per duizend het gemiddelde van het Franse geboortecijfer is 18.5 ongeveer. Als de algemene nataliteit die der Michelingezinnen bereikte zouden er jaarlijks in Frankrijk 550.000 meer kinderen geboren worden dan op het ogenblik. De toelage zou met het vijftiende jaar kunnen ophouden.

Een som groot 8 milliard 500 millioen zou er voor nodig zijn. Om ze te vinden stelt hij de vervanging van bestaande belastingen, door die op de uitgave voor. Hij verwacht er 30 milliard van en wil de schade, die ze voor grote gezinnen zou uitmaken, op de gezegde wijze ondervangen.

Het behoeft wel geen betoog, dat dergelijke financiële lapmiddelen nu achteraf weinig baten. Eerst heeft men in Frankrijk door een onbeschaamde propaganda van een moraal zonder God, het christelijk huwelijk ondermijnd.

En nu we daar van de gruwelijke vernietigingen zien, ook voor het maatschappelijk nationaal leven, tracht men met zulke lapmiddelen het kwaad te keren. Het zal vrijwel hulpeloos zijn.

SPANJE EN HET VATICAAN.

Een steeds betere verstandhouding.

Men meldt uit Rome aan de Maasbode: Naar aanleiding van de benoeming van niet minder dan zes nieuwe Spaanse bisschoppen kan worden medegedeeld, dat de betrekkingen tussen de H. Stoel en Spanje aanmerkelijk verbeterd zijn.

De godsdienstige toestand in Spanje zelf schijnt eveneens beter te worden en men neemt hier aan, dat de regering alles doen zal om het werk van de Kerk geen hinderpalen meer in de weg te leggen.

De eerste symptomen van een verbetering ziet men hier in de aanvaarding van de eisen van den apostolischen nuntius te Madrid en van den aartsbisschop van Taragona betreffende de teruggave aan de kerkelijke autoriteiten van enige gebouwen, welke ten tijde van de verdrijving van de Jesuieten door de autoriteiten in beslag genomen zijn. Deze gebouwen waren namelijk geen eigendom van de Jesuieten, doch van de H. Stoel.

Bovendien wordt hier ook verzekerd, dat de Spaanse regering beloofd heeft, alle punten in de nieuwe grondwet, welke voor de Katholieke Kerk onaanvaardbaar zijn, te schrappen.

Deze aanzienlijke verbetering met betrekking tot de houding van de Spaanse regering ten opzichte van de H. Stoel is ongetwijfeld te danken aan het optreden der „Acción Popular", waarvan dr. Gil Robles, zoals bekend, de leider is.

Met voldoening wordt hier naar voren gebracht, dat het werk van den Spaanschen ambassadeur bij de H. Stoel, Pita Romero, tot een bijzonder vruchtbaar resultaat heeft geleid. Zijn persoonlijke hoedanigheden van voortreffelijk diplomaat en handig bemiddelaar, hebben tot een steeds beter wordende verstandhouding geleid.

Binnenkort kunnen nog meer bisschopsbenoemingen in Spanje worden verwacht, daar de H. Vader voornemens is, in alle vacatures te voorzien.

Een torpedoboot torpedeert zichzelf.

Een zeldzaam avontuur heeft de Franse torpedojager Ouragan bij manoeuvres ten Westen van Brest beleefd. Op zeker ogenblik werd een torpedo afgeschoten, die zodra zij het water raakte een complete saltomortale maakte en weer in de richting van de boot terugkwam. Met grote tegenwoordigheid van geest liet de bevelhebber het waterdichte compartiment afsluiten waar de torpedo volgens zijn in een paar seconden gemaakte berekeningen, den jager zou treffen en met de eigen torpedo in haar zijwand is de boot ten ijlings naar Brest teruggekeerd, waar een nader onderzoek zal moeten uitmaken hoe de torpedo volkomen van richting kan zijn veranderd.

EEN GELOVIGE VROUW VERVOLGD.

Omdat zij kinderen naar de kerd had gelokt.

Te Moskou moest een vrouw terecht staan omdat zij de 300 kinderen, die in haar pensioen woonden, er toe heeft bewogen, naar de kerk te gaan. Zij wordt daarom als „klassevijandin" beschouwd. Zij had aan de kinderen verteld, dat zij in het kerkkoor zong en hun uitgenodigd eens haar te komen luisteren. Volgens de openbare aanklager heeft zij echter met voorbedachte rade het atheistische streven der Sovjets getart en de kinderen naar de kerk gelokt, waar hun kapitalistische ideën zouden worden bijgebracht. Volgens de autoriteiten waren enkele der kinderen pioniers (padvinders) en dezen, getrouw aan hun devies „Waakt!" klaagden de vijandelijke hand, die zich naar de kinderen had uitgestrekt", aan.

NEDERLAND.

Minister van Staat, Idenburg, overleden.

Donderdag is te Gravenhage overleden Alexander Willem Frederik Idenburg, in de ouderdom van 73 jaar.

Met hem is een zeer verdienstelijk Staatsman heengegaan en verliest de Anti-revolutionaire partij een harer voormannen.

Van 1881—1901 was hij bij het leger in Indië, werd in 1901 lid der Twede Kamer en het jaar daarop Minister van Koloniën. In drie verschillende ministeries heeft Idenburg het land gediend. Van 1905—1908 was hij Gouverneur van Suriname en van 1909—1916 Gouverneur Generaal van Nederl. Indië. Hij was ook nog van 1920—1924 Lid van de Eerste Kamer. In 1923 werd hij Minister van Staat en was lid van de Raad van State.

Als streng gelovig protestant, diende hij ook zijn kerk als lid der Deputatie der Ger. Kerken, en Curator der Vrije Universiteit.

Hij ruste in vrede.

De voorzitter 1e kamer gaat heen.

De Heer J. W. J. de Vos van Steenwijk, heeft, volgens de telegrammen, ontslag genomen als lid van de Senaat.

In de laatste maanden was er zeer sterke kritiek uitgeoefend op zijn aanblijven, daar de Hr. de Vos, wegens zware belastingen zijn kasteel in Nederland had verlaten en in het buitenland zich had gevestigd.

DE RAMP VAN DE UIVER.

Het rapport van ir. van der Maas.

In het Vaderland lezen we, dat dit blad iets vernomen heeft over bovengenoemd rapport. Het blad meldt namelijk, dat ir. van der Maas, bij zijn onderzoek tot de volgende drie conclusies zou zijn gekomen:

Conclusie dr. van der Maas.

Ten eerste sluit hij bliksemslag als oorzaak van de ramp uit.

Ten tweede is hij van mening, dat breuk van het toestal (van staart, roeren of vleugels) niet waarschijnlijk is.

Ten derde concludeert hij, dat de oorzaak van het ongeluk toegeschreven moet worden aan slechte vliegeigenschappen van het toestel, die in de luchtgolvingen rondom de onweersbui bij Rutbah Wells noodlottig zijn geworden.

Het blad vervolgt dan:

„Naar aanleiding van deze conclusies herinneren wij er aan, dat de Rijksstudiedienst voor de luchtvaart voor de Douglas Uiver een voorlopig bewijs van luchtwaardigheid afgegeven had, omdat het toestel bij het onderzoek door dr. v. d. Maas niet geheel bleek te voldoen aan de eisen, die men ten onzent stelt. Hiermede stond de reis van dr. Wolff en den heer v. d. Heyden naar Santa Monica in verband.

Wij vernemen verder, dat de conclusie van dr. v. d. Maas, naar het zich laat aanzien de afwikkeling der bestelling van 14 Douglastoestellen zal stagneren, omdat de Rijksstudiedienst thans bezwaarlijk kan overgaan tot afgifte van nieuwe voorlopige bewijzen van luchtwaardigheid.

De grote vraag schijnt te zijn, in hoeverre de Amerikaanse fabriek wil en... kan tegemoetkomen aan de eisen, die de Nederlandse deskundige moeten stellen, wil de Douglas naar hun maatstaf volkomen luchtwaardig worden.

Ten slotte willen wij er op wijzen, dat niet-ingewijden goed doen zich te onthouden van boude beweringen, naar aanleiding van bovenweergegeven conclusies. De laatste ervan, aangaande de vliegeigenschappen van de Douglas werpt een zeer ingewikkeld aerodynamisch vraagstuk op. Uit het feit, dat de Rijksstudiedienst zelf overging tot afgifte van een voorlopig bewijs van luchtwaardigheid zou men kunnen afleiden, dat dit toestel niet uitgesproken gevaarlijk moet zijn geweest, maar dat het eerder een van die grensgevallen was, ten aanzien waarvan het uiterst moeilijk is een definitief antwoord te geven, al schijnt het ongeluk zelf een bevestiging in te houden van de bezwaren, die dr. v. d. Maas kennelijk had",

Wij laten al deze mededelingen natuurlijk geheel voor rekening van het Haagse blad. Alleen moeten we opmerken, dat hetgeen gezegd wordt over stagnatie in de afwikkeling der bestelling van de 14 Douglas-toestellen niet juist is. Dit werd ons tenminste uit goede bron met de meeste beslistheid verzekerd.

BOVENWINDEN.

Bom bij Saba.

Er liepen deze week geruchten, dat bij Saba een vliegtuig in zee zou zijn gevallen. Het blijkt echter dat het slechts een bom geweest is, uit een vliegtuig van het Engels eskader dat manoeuvres houdt op de rede van St. Kitts.

King overleden.

Op St. Eustatius is plotseling overleden de Hr. King, manager van de nieuwe White Wall Maatschappij.

Zoals elders in dit blad gelezen wordt, waren juist de eerste verschepingen geschied.

We hopen, dat deze dood geen stopzetting of stagnatie van het bedrijf ten gevolge zal hebben.

St. Eustatius.

Met het S.S. Baralt werden weer verscheept 425 kratten aardappelen à ± 30 K.G.

De werkzaamheden aan Whitewall vorderen. De pier steekt reeds 150 voet in zee, rest nog een verlenging van ± 100 voet.

In de laatste weken was er druk werk met het uithakken der Witte Stof en het verpakken in zakken ter verscheping. Van St. Kitts werden 2 lichters gecharterd om de vracht naar de Baralt te brengen.

21 Februari maakten beide lichters 2 reizen, telkens met 160 zakken = 75 ton elk.

680 zakken moesten achterblijven op Whitewall daar wegens te grote deining der hoge zeën ze niet in de lichters konden worden geladen.

Deze lichters konden om dezelfde reden niet aan de steiger gaan liggen, maar moesten op korte afstand geankerd blijven.

Langs een lijn liet men de zakken in de lichters glijden.

De verscheping ging per Baralt naar Curaçao en vandaar naar New York.

Ook vertrokken van hier 25 arbeiders voor de C. P. I. M. Ook van de andere eilanden trekken veel arbeiders daar heen.

CURAÇAO.

Bekendmakingen.

Aan den R. K. Geestelijke van de 2e rang C. G. Spékle is wegens langdurige onafgebroken dienst van ruim 9 jaren met ingang van zijn vertrek van St. Martin nl. op 4 Mei 1935, 9 maanden buitenlands verlof naar Nederland verleend.

De schrijver G. van der Weide, is ingaande 1 Maart 1935 overgeplaatst van de Inspectie der belastingen naar het Postkantoor.

De tijd. schrijver C. E. Tramm is ingaande 1 Maart 1935 overgeplaatst van het Bevolkingsbureau naar de Inspectie der belastingen.

De wereld in Vogelvlucht.

In Havanna zijn de onderwijzers nog steeds in staking. Er werden meer dan 20 bommen geworpen.
Een kabinetskrisis dreigt.

De regering in Panama heeft een cheque van 250.000 gedevalueerde dollars, ter betaling van de jaarlijkse rente op het Panamakanaal, geweigerd.

In de Atlantische Oceaan hebben geweldige stormen gewoed. De Engelse vrachtboot Blair Gowrie is met 26 man vergaan.

Paragay zal zich terugtrekken uit de Volkenbond.

In de kwestie Abessynië-Italië blijft Italië mobiliseren. Het kan zo nodig een leger van 8 millioen op de been brengen.

De president van Oostenrijk bracht een bezoek aan Engeland. Wegens vrees voor communisten wordt hij streng bewaakt.

Er is overeengekomen, dat Duitsland tot het luchtvaartpact zal worden toegelaten, op voorwaarde dat het de onafhankelijkheid van Oostenrijk garandeert.

Gisteren heeft de plechtige overdracht plaats gehad van het Saargebied aan Duitsland. Er waren niet minder dan 110 speciale treinen ingelegd, om de bezoekers uit Duitsland aan te voeren.

UIT NEDERLAND.

De president van de Nederlandse Bank Mr. Trip is benoemd tot voorzitter van de internationale Bank te Genève,

De koningin en de prinses zullen drie weken in Unterwassen blijven. Het weer is thans uitstekend.

De loonsverlaging aangekondigd door particuliere mijnen in Limburg is op voorstel van de rijksbemiddelaar tot 1 April opgeschort.

Na de maatregelen van de hoofdcommissaris van politie te Amsterdam tegen colportage en relletjes zijn deze verergerd en komen menigvuldiger voor.

De directeur van de Ned. Mij. van havenwerken Jhr. Van Lidth-de-Jeude wordt genoemd als minister van Waterstaat.

Het „Vaderland" verneemt dat er een gunstige wending gekomen is in de Nederlands-Belgische onderhandelingen waardoor de parafering van een nieuwe handelsovereenkomst spoedig verwacht kan worden.

De Japanse oud-ambassadeur Dr. Shunichi Nagaoko werd benoemd tot rechter aan het Haags Internationaal Permanent Hof van Justitie in de vacature van wijlen Adatsji.

De begroting van Indië en Suriname werden door de Kamer goedgekeurd.

De Shell-tanker „Rita" is te Amsterdam met goed succes te water gelaten.

De Schelde-Mij. ontving opdracht voor de bouw van 6 olietanken van 5000 ton voor een bunkerstation te Vlissingen.

Van Juni tot September zullen zomerpostzegels verkocht worden voor culturele en sociale doeleinden o.a. voor steun aan orkesten en onvolwaardigen.

Het stoomschip „Veendam" van de Holland-Amerikalijn, dat lange tijd heeft opgelegen, zal weer in de normale vaart komen. Dezer dagen is het schip naar het dok van Wilton gebracht waar het zal worden nagekeken voor de reis en waar het zal worden gegast.

De Gouvernementsfinanciën.

De inkomsten in de maand Januari waren ƒ 541.372. Dit is ƒ 38.271 minder als in Januari van het vorige jaar en ƒ 1.149 boven $^1/_{12}$ van de raming.

Aan belastingen werden opgebracht ƒ 338.831, ruim ƒ 38.000 boven $^1/_{12}$ van de raming.

Het invoerrecht was ongeveer ƒ 21.000 boven het cijfer van Januari van het vorig jaar.

Aan inkomsten van onderscheiden aard, was er ƒ 5.000 minder als het vorig jaar in Januari.

Toezicht op levensmiddelen.

Gedurende het laatste kwartaal van 1934 werden de volgende levensmiddelen van dierlijke oorsprong voor de consumptie afgekeurd:

Achterhaald in winkels en bergplaatsen: Gedroogd geitenvlees z.g. jorkie 150 K.G. Gezouten vlees 1 vat.

Op verzoek afgekeurd en vernietigd: 10 Kisten melk gecondenseerd, 37 vaten gezouten vlees, 3 blikken ham, 2 kisten vleeswaren (100 K.G.), 5 kisten bokking, 45 flessen zure haring.

Op het abattoir ter slachting aangeboden en afgekeurd: 14 geiten geheel wegens abcessen in de buikholte of ontstekingen, 1 varken geheel wegens finnen van lintwormen, van 3 runderen en een kalf werden de harten, koppen, tongen en het vlees van het middenrif afgekeurd wegens aanwezigheid van finnen van lintwormen, 3 varkens wegens slechte voedingstoestand, 260 K.G. vlees wegens abcessen, kneuzingen of bevuiling, levers van runderen wegens leverbotziekte 212 st., idem wegens degeneratie 124 st., idem wegens abcessen 23 st., levers van schapen en geiten wegens abcessen en degeneratie 96 st., idem levers van varkens 7 st., runder nieren wegens degeneratie 22 pr., longen wegens ontsteking 15 pr.

Door het personeel van de veeartsenijkundige dienst worden geregeld winkels en koelhuizen bezocht waar vet- en vleeswaren, gedroogde vis e.d. worden verkocht.

V or Hollands sprekende katholieken.

D; wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pieterma i.

's Zondags:
H.H. Missen: 4½. 6. 7¾ (kindermis). 8¾ (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 6½.
In de week: HH. Missen 6. 6. 6½ uur

Parochiekerk Ot abanda.

's Zondags:
HH. Missen: 4¾. 7 (kindermis) 8¾ (Hoogmis) met Hollandse preek.
Lof: 's avonds 7 uur.
In de week: HH. Missen 6. 6½ uur.

Parochiek rk S n Mateo:

's Zondags:
HH. Missen 4¾. 7 (Kindermis). 9 (Hoogmis).
Lof: 's avonds 7.
In de week: HH. Missen 6. 6¾.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:
Iederen morgen na de HH. Missen en iederen avond om 6¾.
's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½—8½.

Bezoeken aan koelhuizen 35, idem aan winkels van levensmiddelen in en in de omgeving van Willemstad 338, idem aan schoeners en andere vaartuigen 409.

In de vleeswinkels op de openbare markten en in die van particuliere slagers werden ongeveer 250 K.G. vlees wegens beginnend bederf aangehouden en vernietigd.

In het laboratorium werden onderzocht 513 monsters verse melk waarvan 71 monsters een onvoldoende vetgehalte vertoonden.

Z.Exc. Mgr. B. J. Gijlswijk.

De Apostolische Delegaat van Zuid-Afrika, die als zodanig werd benoemd op 7 Dec. 1922 en 8 Dec. daarop door Z.Em. Kardinaal van Rossum tot Aartsbisschop van Euchaïtis werd gewijd, viert in de maand Mei van dit jaar zijn koperen bisschopsjubileum.

Wij delen dit mede voor de vrienden van dezen Curaçaosen Missionaris en Pastoor van Otrabanda, die dan hun wensen kunnen richten aan

His. Exc. The Most Rev. Archbishop
Mgr. B. J. Gijlswijk,
Apost. Delegate
29. Park Road-Bloemfontein.
O.F.S.
South Africa.

Aangereden.

Zaterdagmorgen wilde een man de straat oversteken op de berg van Pietermaai, toen juist een truck passeerde van de N.I.G.M. met achter zich een ladderwagen. De man kreeg een wiel van deze wagen over zijn voeten. Hij werd op de politiepost verbonden.

Ongelukken.

Een papiaments spreekwoord zegt, dat het ene ongeluk de weg opent voor het andere. In het hollands zeggen we, een ongeluk komt nooit alleen.

We hebben dat dezer dagen ondervonden. Door de doctoren zijn Zaterdag niet minder dan 13 ongevallen behandeld.

Twee auto-ongelukken Kleine Berg.

De hopman van de padvinders meldt ons:

Zaterdagnamiddag j.l., op de heenreis naar ons week-end, „bestijging Christoffel", welke Zondagmorgen héél vroeg door 35 jongens beklommen is, sloeg ongeveer 300 meter voor ons, een auto, welke in dolle vaart ons voorbij gereden was, over de kop.

Toen wij dan ook geen minuut later daar ter plaatse arriveerden, lagen 4 mannen en 2 jongens op de weg en hing de auto als 't ware in een boom.

Direct daarop is door ons 1e hulp verleend en hebben wij na alle materialen uit onze bus gepakt te hebben, deze tot ambulance ingericht en de slachtoffers van het auto-ongeval, na advies van de dokter van SOTO naar het hospitaal in de stad vervoerd.

Zondag daarop heeft ongeveer op dezelfde plaats een veel ernstiger ongeluk plaats gehad.

Zeven vrienden waren tegen 12 uur op terugweg van Dokterstuin, toen bij Daniel een band sprong.

Door al te snel remmen van de chauffeur, die pas een maand zijn rijbewijs had, sloeg de auto over de kop.

E.G. kreeg een diepe snede over zijn gezicht, waar het bloed uitspoot. De verbandkist van de bijzijnde politiepost bleek niet in orde, ook ontbrak het aan kennis van zaken om de gewonden voorlopig te behandelen.

J. de L. had de volle zwaarte van de gekantelde wagen op zijn lichaam gekregen en klaagde over zijn erge pijn in de rug.

Het ongeluk wilde, dat men telefonisch de dokter niet kon bereiken. En toen men per auto hen ging halen, bleek hij te zijn bij een zieke op Willebrord, waarmee dus veel tijd verloren ging.

Ds. Milet en Luit. Diekmann waren ook intussen bij de gewonden en hielpen wat zij konden. Ook de padvinders boden hulp en de Hr. Gorsira ging met zijn auto naar Cas Chiquito om van daar de ambulance op te bellen.

Bij aankomst in het hospitaal werden J. de L. en E. G. aanstonds voorzien van de laatste H. Sacramenten en ongeveer half vijf overleed de eerste aan de bekomen verwondingen.

E. G., die zeer veel bloed verloren had, is gelukkig thans weer aan de beterhand. De anderen kwamen vrij met slechts enkele kneuzingen en wonden.

Onze deelneming aan familie en betrekkingen.

Op straat dood gevallen.

Zaterdagavond ging op Otrabanda het gerucht, dat er een man vermoord was. Gelukkig is dit niet waar gebleken.

Zeker L. M. kreeg op de stoep van een shap op Otrabanda ruzie met een ander, ook al omdat beiden onder invloed van sterke drank waren. Eensklaps werd M. onwel en sloeg neer en bleef dood liggen.

L. werd in het zijspan, naar het hospitaal vervoerd en de andere in voorarrest.

Toen uit de lijkschouwing bleek, dat M. een natuurlijke dood was gestorven, werd de verdachte onmiddelijk op vrije voeten gesteld.

Auto-ongeval.

Woensdag botsten er in de omgeving van Julianadorp twee auto's met zulk een geweld tegen elkaar dat de wagens totaal onbruikbaar waren.

De chauffeurs waren een Hollander en Curaçaoenaar. De eerste kreeg een kleine verwonding.

Brand.

Zaterdagmorgen ontstond er brand in een huis op Dominguito. De brandspuit kon wegens gebrek aan water niets doen, daar de put bij het huis geen voldoende water gaf. Het gerucht gaat dat het huis **is aangestoken, aldus La Cruz.**

Het Indisch Genootschap en de Regeringsreglementen.

In dank ontvingen wij het verslag van de vergadering van 18 Januari 1935 over de behandeling van het herziene regeringsreglement van Suriname.

Voorzitter was de Hr. W. R. Menkman terwijl de oud-griffier der koloniale Staten van Suriname de Hr. A. S. J. Fernandez de inleiding hield.

Zoals we reeds hebben bericht zal voor dit genootschap Mr. Eskes een inleiding houden over de herziening van het regeringsreglement van Curaçao.

Voor dit laatste hebben we begrijpelijkerwijs groter belangstelling.

R. K. Studieclub.

Vrijdag a.s. zal er cursus gegeven worden in Sociologie.

FANFARE SCHERPENHEUVEL.

Uitvoering op Zondag 3 Maart, 's avonds om half 8, op 't Brionplein.

Programma:

1. K.L.M. Marsch, W. Schootemeyer.
2. Atalante. Ouverture, A. Delbecq.
3. Theresen. Grande Valse de Concert, C. Faust.
4. Sous le Marronnier. Fantasie, A. Pellegrin.
5. Vivat Scherpenheuvel. Marsch, opgedragen aan den W.Eerw. Frater Radulphus, Directeur van 't gesticht door J. P. Boskaljon.

Pauze.

6. The Gladiators' farewell. Marsch, H. Blankenburg.
7. Sei nicht bös. Walzer, W. Lüdecke.
8. Sous la Charmille. Fantasie, L. Bajus.
9. The Liberators. Marsch, Ch. Ancliffe.

Zuster Philothea. †

Op 5 Februari is te Voorschoten overleden Zuster Philothea.

Zuster Philothea Messemer kwam in de Cur. missie in Dec. 1907, was te St. Martin werkzaam tot Dec. 1909, kwam op Playa Aruba 21 Dec. 1909, waar ze onafgebroken werkte tot Dec. 1930, kwam toen naar St. Martin terug half Dec. 1930, bleef daar tot Dec. 1932, wanneer zij naar Aruba terugkeerde, om op St. Nicolaas de nieuwe school te openen. In 1934 moest zij om gezondsheidsredenen naar Holland. 't Holl. klimaat gaf haar de gezondheid niet terug. Ze stierf in Voorschoten 5 Febr. 1935.

't Was een harde onvermoeide werkster en behoorde tot de eerste Zusters van Aruba. God hebbe haar schone ziel.

De Hendrikschool.

De Hendrikschool, in 1885 opgericht, nadert haar vijftigjarig bestaan. Deze gebeurtenis mag niet onopgemerkt voorbijgaan. Om de oud-leerlingen dier school te doen deelnemen in de feestelijke herdenking heeft zich een commissie gevormd van oud-leerlingen, bestaande uit de heren: C. S. Gorsira, J. P. Ez., als voorzitter, J. Cohen Henriquez, als onder-voorzitter, J. F. Quast, als penningmeester, J. R. Quast als secretaris, en als leden de heren: Dr. A. C. da Costa Gomez, C. N. Winkel, R. M. Prince, Milton Henriquez, M. Bartels Daal, S. A. L. Maduro, A. Curiel, I. H. Caprilles, R. R. Muskus, J. W. S. Beaujon en A. D. Jonkheer. In de eerste bijeenkomst dezer commissie werden enige plannen besproken waarvan de uitvoerbaarheid nader zal worden onderzocht. De commissie rekent op de welwillendheid en de steun van alle oud-leerlingen van de Hendrikschool en vertrouwt door hunne medewerking in staat gesteld te worden te geraken tot een waardige herdenking van het vijftig-jarig bestaan van deze onderwijsinrichting, waar bij talrijk velen een degelijke grondslag gelegd werd voor verdere studie en ontwikkeling. In genoemde eerste vergadering der commissie werd tevens besloten de heer H. J. A. Schroeder, inspecteur van het onderwijs in Curaçao en den heer J. H. Sprockel, het tegenwoordige hoofd der Hendrikschool te benoemen tot ereleden der commissie.
J. R. Quast.

Opstand op Martinique.

Reizigers, die in Port of Spain zijn aangekomen, melden dat op Martinique drie Franse oorlogsschepen liggen en de troepen aan land patrouilleren. Bij nadere inlichtingen, vernamen we, dat er geen verbinding is met het eiland. Nadere berichten zullen we dus met de Flandre moeten afwachten.

**K
KRO
O**

Phohi-uitzending

op Zondag 3 Maart 1935 van 15.00-16.00 uur A.T. op golflengten 19.71 en 25.57 M.

1. Pausmarsch.
2. Wat in Nederland verscheen, door Anton van Duinkerken.
3. a. Alt-Berliner Leierkasten, Leusch. Uitgevoerd door de Kapel Marek Weber.
   b. De Scheveningse Zee, gezongen door Louis Davids (gramofoonmuziek).
4. De wereld in vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Jubileum-Mars, D. F. Bandel. Uitgevoerd door de Koninklijke Militaire Kapel ol.v. Kapt. C. L. Walther Boer. (Gramofoonmuziek).

Compania Trasatlantica.

Doordat de advertentie in ons blad reeds was afgedrukt geven we hier de nagekomen veranderingen:

Ss. Juan S. Elcano	19—20 Mrt.
Ss. Magellanes	16—17 April.

West Indische Gids.

INHOUD FEBRUARI 1935.

Notanda.

De Hr. Jan G. Nieuwenhuyzen verzocht ons mede te delen, dat hij niet de schrijver is van het ingezonden stuk in de Amigoe van de vorige week, wat ondertekend was met Sim Nieuwenhuyzen.

Voor een goed lezer is het overigens duidelijk, dat Sim niet dezelfde is als Jan G. maar er schijnen weinig goede lezers, en daarom kunnen we het verzoek van den Heer Jan G. N. billijken.

Akru.

Dit is een uitstekend Nederlands product, om zonder water zich te scheren. Wij namen zelf een proef met het product wat de Heer Kusters, agent voor Amerika, ons stuurde.

AKRU is verkrijgbaar:
Bij de Firma Henderson
Hollandsche Winkel
Hollandsche Handelshuis
La Casa Amarilla
Palais Royal
Les Galeries modernes
La Casa Holandesa (W. Maat)
Sassine Halabi
La Bonanza
A. in 't Veld Aruba.

Goede reis.

Maandag vertrekken de Paters van der Veen Zeppenveldt en Penninx weer naar Aruba, terwijl de Paters Kuipers en Jansen weer terugkeren naar Curaçao.

Don Bosco.

De cursus van deze onderwijzersbond zal volgende week de avondcursussen openen met 153 personen.

Het beste succes.

De Missie.

Zondagavond werd in drie parochiekerken door Mgr. Verriet zelf de Missie gesloten.

Begrijpelijk dat Monseigneur in zijn korte toespraak enthousiast was. Het succes was ook buitengewoon. Drie maal per dag de drie kerken van de stad vol, vol. En dit succes bereikte het hoogtepunt Zondagavond.

Het katholieke volk van Curaçao heeft zich een gevoeld met zijn bisschop en priesters, als nooit tevoren, en zich in deze dagen katholiek getoond in merg en been.

Terecht kon Mgr. dan ook zonder overdrijving zeggen, dat hij nooit met een dankbaarder hart het Te Deum had aangeheven.

Mogen de vruchten blijven.

Goede reis.

Zondag keerden weer naar Holland terug via New York met het ss. Evangeline de Heren Sandkuyl en Polak van de Bataafsche Petroleum Mij.

Gouverneur van Slobbe naar de Bovenwinden.

Maandag vertrekt met H. Ms. Johan Maurits Gouverneur van Slobbe en familie, vergezeld van de Adjudant Fens naar de Bovenwinden.

Goede reis.

Mgr. Verriet naar Aruba.

Heden is per ss. Luna naar Aruba vertrokken Mgr. Verriet in gezelschap van Pater van Teefelen. Woensdag hopen beiden weer op Curaçao terug te keren.

Goede reis.

Ongeluk op de Isla.

Zondag kreeg een werkman geboortig van St. Martin een ongeluk met een machine, waardoor de borstkas werd ingedrukt.

De man werd naar het hospitaal vervoerd, maar maakt het thans redelijk wel.

Regenval.

Gedurende de maand Februari gaf de regenmeter van het St. Thomas-college een regenval aan van 18.7 mm.

Onze langzame rechtspraak.

We hebben enkele weken geleden er reeds op gewezen, dat een der redenen, waarom onze rechterlijke macht zo weinig effect sorteert, de traagheid is, waarmede vonnissen behandeld worden.

Onze collega La Cruz meldt een geval van een autoproces, dat Zaterdag 16 Februari 1.1 is voor geweest, terwijl het procesverbaal is opgemaakt op 26 Mei 1934. Negen maanden moest dat duren.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij niet-plaatsing nimmer teruggegeven.

M. de Redacteur.

Argus schijnt dus werkelijk aan derdedaagse koorts te lijden. Maandag (de koorts heeft Zondag vacantie gehouden) verscheen er weer een stuk van hem in La Prensa, getiteld: De honden blaffen en de carnaval trekt voorbij. Het drukfoutenduiveltje had van het laatste zelfstandig naamwoord karavaan gemaakt. Maar dat zien we over het hoofd; een goed verstaander heeft immers maar een half woord nodig.

Argus bloed is blijkbaar nog niet helemaal ontstold en de funeste invloed is in genoemd artikel nog meer te merken als in de vorige. Voor een feestgave aan de 150 jarige Loge was het bepaald minderwaardig.

Maar men ziet hier weer de waarheid van het spreekwoord: „het bloed kruipt, waar het niet gaan en kan". En bij **Argus kroop het zelfs naar dingen, waar hij „buitenstaander" is, zoals hij zelf zegt.**

Dat het dan hopeloos verkeerd moet gaan, spreekt wel vanzelf.

Maar gelukkig heeft Argus een schildknaap gekregen, een vriend, die in hetzelfde blad van Maandag een handje helpen kwam.

Deze heeft Argus al een riem onder het hart gestoken en hem gerust gesteld in pathetische taal met de woorden: „Argus, U kunt in fatsoenlijk Hollands (er wordt bedoeld bescaafd Nederlands) de vergelijking met Mijnheer Nieuwenhuizen glansrijk doorstaan".

Beide vrienden zijn zeker lid van een vereniging voor onderlinge opkammerij. Deze schrijvers in La Prensa zullen nog de stof gaan leveren voor een nieuwe geschiedenis van Don Quichotte en diens schildknaap Sancho Panza. De strijd tegen de windmolens „Onteigening" en „Ambachtsschool" hebben we tenminste al gehad.
U dankend.
SIM.

GEMENGD NIEUWS.

Heidense onkunde.

De Unie van Christelijke Onderwijzers hield enkele weken geleden te Utrecht haar jaarlijkse vergadering. Daar vertelde dominee J. J. Buskes van de heidense onkunde bij de huidige jeugd in zake het Oude Testament. Hij illustreerde:

Het Christelijk onderwijs is voor ons volk van de allergrootste betekenis. De vervreemding is ontstellend groot. In een klas met 35 kinderen werd gevraagd wie Jezus was. Een meisje wist een antwoord: een dominee... En wie was Adam? werd gevraagd. Hierop wisten alle jongens een antwoord: een voetballer...

De fusie van de Hapag-Lloyd.

Gruwel in de ogen der nazis.

Wij lezen in de Maasbode:

Vlak na de oorlog konden de Hapag en de Lloyd elkaar zeer goed verdragen, want ze hadden toen geen schepen meer en na de inflatie werd de verhouding nog hartelijker, want toen hadden ze ook geen penning kapitaal meer. Maar nauwelijks was de fenomenale wederopleving van de Duitse scheepvaart ingeleid, of het was uit met alle intimiteit. De beide grote rederijen begonnen elkaar op de vinnigste wijze te bestoken en daarbij lieten zij zich volstrekt niet door business-overwegingen alléén leiden. Alles, wat in Hamburg en Bremen aan oude Hansageest, aan traditie en zulke onweegbaarheden leeft, begon de concurrentie te bezielen en daar deze onweegbaarheden over een ongelooflijke vitaliteit en frisheid beschikten, nam de naijver eerlang het karakter van een strijd op leven en dood aan. Beide ondernemingen kochten links en rechts kleinere scheepvaartmaatschappijen op om er elkaar onderling mee te torpederen of de een bouwde schepen, waar de andere niet tegen op kon en over het ganse aanschijn der aarde ving men elkaar vliegen af; kortom alles, behalve openlijke piraterij werd in het werk gesteld om elkaar te vernietigen en van de zeeën weg te vegen.

Dit was alles zeer schoon zolang alles goed ging, maar we weten, dat niet alles goed is gegaan in de laatste jaren. Er kwam een malaise die ook de scheepvaart verlamde en toen duurde het niet lang meer, of de twee grote vijanden van Hamburg en Bremen, moesten bij de banken om steun aankloppen. De banken verleenden steun en tegen de tijd, dat ze tot hun hals ongeveer in de nationale scheepvaart geïnteresseerd waren geraakt, begonnen zij de wind te krijgen van de verwoede strijd, welke in deze branche en met hun credieten gevoerd werd.

De bankiers hebben toen veel gedaan om de laaiende brand te blussen, maar het vuur bleef altijd onder de oppervlakte doorsmeulen en telkens sloeg het weer naar buiten uit. De regering deed ook het hare om de ontembaren te temmen, maar de Rijksregering had niet veel overwicht en prestige tegenover de trotse Hansa-rederijen, en het bleef sukkelen.

Hierin kwam weer een wijziging toen de grote Duitse banken, dank zij het geniale beheer van de Duitse beroepsbankiers, achter elkaar dan wel tegelijkertijd op de fles gingen en de Rijksregering, om een algehele inelkaar storting van al, wat in de systeemtijd met zóveel moeite opgebouwd was te voorkomen, het koene besluit nam de banken kwasi over te nemen.

Hierdoor wies de zeggingschap van de regering ook in het rederijbedrijf aanzienlijk aan en eerlang kwam het zóver, dat ze de beide rederijen de wet kon voorschrijven.

Deze wet hield in, dat een algehele fusie tot stand werd gebracht, zij het dan, dat de beide maatschappijen om der wille van traditie en van historische overwegingen in schijn bestaan bleven. Alle hoge posten werden echter middels personele unies, met elkaar versmolten, de inkomsten in een gemeenschappelijk potje geworpen, de lijnen onderling verdeeld, etc. etc.

De fusie zoveel als larie.

Met deze fusie was men indertijd verbazend in z'n sas, maar indertijd leefden de nazis ook al en deze huldigden het vaste beginsel niet in hun sas te zijn, wanneer anderen het wel waren. En toen de tot stand gebrachte fusie als een der schitterendste bewijzen van regeringsbeleid aan de wand werd gemaald, verklaarden de nazis, in de hun eigen spreekwijze, dat de fusie zoveel als larie was.

En op grond daarvan zijn ze aan de Unie gaan peuteren, zodra ze het heft der dingen in Duitsland eenmaal in handen gekregen hebben. Door welke overwegingen zij zich hierbij lieten leiden, is moeilijk te doorzien. Dat zij louter en alléén onder ingeving van een esprit de contradiction handelden, is kwalijk aan te nemen. In beginsel zijn zij tegen grote concerns gekant en voelen zij meer voor kleine zelfstandige bedrijven, hetgeen zij misschien niet ten onrechte als één der zuiverste bewijzen van hun echte, socialistische aard aangemerkt wensen te zien. Uit deze hoofde kon de Hapag-Lloyd-Unie in hun ogen dus wel een gruwel zijn.

Maar misschien is er nog meer. Men heeft althans niet veel moeite geloof aan die stemmen te hechten, welke verkondigen, dat de Hapag-Lloyd-Unie een lichaam van zulke reusachtige afmetingen geworden was, dat het geen plaats voor enig persoonlijk initiatief of talent maar nog slechts voor plichtsgetrouwe ambtenaren bood. Het was te log geworden en te weinig soepel en daarbij kon, bij een wederopleving van de scheepvaart, de buitenlandse concurrentie haar voordeel doen. En dan bleek de oude, lokale Hansa-geest voor geen doodslaan vatbaar te wezen. Men kon mooi de hogere posten personeel fusioneren, er waren ook lagere posten zonder tal, waarmede dat niet kon worden gedaan en elke lagere post was door een honderd procent Hamburger of Bremenaar bezet en op deze lieden had de fusie-gedachte geen vat. Ze waren daartoe al te zeer van locaal patriotisme vervuld.

Maar hoe dat zij, — het duurde na de macht-overname door Hitler niet lang, of de ketenen, waardoor beide maatschappijen aan elkaar verbonden waren, werden een beetje losser gemaakt. Meerdere opgeslokte, kleine rederijen kregen haar vrijheid weer terug. En onderwijl werd in stilte aan een nieuw verdrag van bondgenootschap tussen Lloyd en Hapag gewerkt en dit verdrag werd daarna bekend gemaakt en op een persconferentie nader toegelicht.

Terug naar zelfstandigheid.

De twee maatschappijen krijgen haar zelfstandigheid weer terug. Elk krijgt haar eigen directie. Slechts de raad van toezicht blijft gemeenschappelijk. Diverse maatregelen worden getroffen om ongezonde concurentie door tarieven, door reclame, door het inleggen van nieuwe lijnen, enz. tegen te gaan.

Het lijnennet wordt gesplitst. Enkele lijnen zullen ook in de toekomst in gemeenschap bevaren worden, b.v. de passagiers- en vrachtdienst naar de Oosten Westkust van Noord-Amerika; die naar Australië, en de vrachtdienst naar de Westkust van Zuid-Amerika, naar Cuba, Mexico en Oost-Azië.

Alle overige lijnen worden, hetzij door de Lloyd, hetzij door de Hapag, geheel zelfstandig geëxploiteerd, zolang deze lijnen tenminste door drie of minder schepen bevaren worden. Aldus zal de vlag van de Hapag vertoond worden op de vracht- en pasagiersdienst naar de West Indiën en naar Nederlands Oost Indië; naar Cuba en Mexico en naar Santos.

De Lloyd daarentegen krijgt de diensten op de Kanarische Eilanden, op Zuid-Brazilië, naar de Stille Zuidzee, de vrachtdienst op Zuid-Afrika en vrachten passagiersdienst op Oost-Azië. Op deze laatste lijn zal het pas van stapel gelopen schip „Potsdam" ingezet worden. Daarentegen staat de Lloyd zijn in bouw zijnd motorschip „Hannover" aan de Hapag af ten behoeve van de dienst op de Westkust van Zuid-Amerika.

Door dit opbreken van de fusie hoopt men enerzijds het personele initiatief weer vrije baan te geven, de soepelheid te bevorderen en de bureaucratie de hals om te draaien, maar anderzijds ook de voordelen zeker te stellen, welke door een gemeenschappelijk handelen geboden worden. Was het vorige verdrag voor vijftig jaar getekend om reeds na een paar jaar looptijd in elkaar te tuimelen, dan staat het nieuwe op slchts vijftien jaar, en wie dan nog leeft kan dan ook de zorgen van de Hansa-geest dragen.

Apostolaat ter Zee.

Afdeling-Curaçao.

Donderdag, 14 Maart 1935.

Algemene ledenvergadering in de R. K. Zeemansclub, Klipstraat, No. 51, 8 uur 's avonds.

Agenda:

a. Jaarverslag.
b. Rekening en Verantwoording v.d. Penningmeester.
c. Verkiezing van 2 Bestuursleden wegens periodieke aftreding.
d. Rondvraag.

Curaçao, 23 Februari 1935.
HET BESTUUR.

3-3

SPORT-RUBRIEK.

Officiele Mededelingen VAN "De Curaçaose Voetbalbond."

Wedstrijd-Uitslagen.

Zondag, 24 Februari.

Beslissingwedstrijd ASIENTO — HERCULES 3 — 0

Stand Competitie-wedstrijden per 17|2|'35.

1ste klasse	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten
HERCULES	14	9	3	2	25	7	21
ASIENTO	14	9	3	2	25	16	21
R. C. C.	14	8	3	3	33	9	19
BISMARCK	14	6	4	4	18	16	61
TRAPPERS	14	6	4	4	18	16	16
VOLHARDING	14	5	1	8	24	18	11
M. S. V.	14	2	2	10	11	43	6
GO AHEAD	14	0	3	11	2	30	3

Stand Beslissingswedstrijden.

Vereniging .	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten
ASIENTO	1	1	0	0	3	0	2
HERCULES	1	0	0	1	0	3	0

WEDSTRIJD - PROGRAMMA.

Zondag, 3 Maart.

MUNDO NOBO:
H.V.V. (Hollandsche Voetbalvereeniging) — R.C.C. Aanvang: 4.30 uur n.m. precies. Scheidsrachter: H. ELFRINK.

Zondag, 10 Maart.

Besl. wedstrijd ASIENTO — HERCULES. Aanvang 4.30 uur n.m. precies.

De Jaarlijkse Algemene Vergadering zal worden gehouden op Woensdag 27 Maart 1935, des avonds om 8 uur in het gebouw van het Dameskransje „Eendracht Maakt Macht",, Curaçaostraat 50.
Agenda:

1. Opening door den Voorzitter.
2. Mededelingen van het Bestuur.
3. Notulen v. d. vorige Algemene Vergadering.
4. Verslag van het Bondsbestuur over het afgelopen verenigingsjaar.
5. Rekening en verantwoording van het Bondsbestuur over het gevoerde beheer der geldmiddelen.
6. Verslag van de Kas-Commissie.
7. Bestuursverkiezing.
8. Benoeming van de Kas-Commissie voor het lopende verenigingsjaar.
9. Sluiting.

Scheidsrechterscommissie. Toegelaten als scheidsrechter van de C. V. B. de heer Winters.

Het Bestuur.

DE NEDERLANDSE PADVINDERS-VERENIGING.

AFDELING

WILLEMSTAD — CURACAO.

GROEP I.

GROEPNIEUWS

van Maandag 4 tot en met Zondag 10 Maart '35.

Uit de leiderskamer: Op Zondagmorgen werd eveneens geinstalleerd tot verkenner J. A. Wansing, op de Christoffel.

Opgenomen in de groep als Nieuweling: Hector, Benjamin Curiel, Harold Irausquin, Arnold Lauffer Neuman, Eduardo Lauffer Neuman, René Nouel, George Fredirik Palm, Carlos Ruiz.

Patrouille-Bijeenkomsten. Voor Wolven en Herten op Dinsdagavond van half zeven tot 8 uur. Voor Arenden en Vossen Woensdagavond op dezelfde tijd.

Geinstalleerde Nieuwelingen op hunne patrouille-bijeenkomsten present.

P.L.'s verplicht programma: SEINEN MET DE VLAG.

Woensdag 6 Maart. Nieuwelingen-training voor H. Irausquin, A. Lauffer Neuman, E. Lauffer Neuman, R. Nouel, G. F. Palm.

Leider Vaandrig de Haseth, van 5 tot 6 uur.

Donderdag 7 Maart. Nieuwelingen-training voor B. Curiel en C. Ruiz, van half vijf tot half zes. Leider de hopman.

FILM-VOORSTELLING DER NEDERLANDSE PADVINDERS VERENIGING AFDELING WILLEMSTAD, CURAÇAO.

Groep I.

Aanvang der voorstelling is om half zeven op het groepterrein.

Padvinders en Welpen in burger verzamelen. Filmvoorstelling eindigt 8 uur.

Gratis toegankelijk voor jongens voorzien van introductie-kaart.

Vertoond zal worden: **De kamp-film van 1934 — Jan Thiel.**

Verschillende leuke **Shorts.**

Lachen Lachen Lachen

Deze week geen zwemmen op Jan Thiel.

Let op Let op Let op

Voor Donderdag-avond opgeven door alle 2e klassers, waarheen zij hun zwerftocht wensen te maken.

Voor alle 2e klassers is het Zaterdagmiddag om half twee op het groepterrein verzamelen. Voorgeschreven bepakking bij zich.

Elk tweetal zal een gesloten envelopпe, inhoudende **zwerfopdracht** verstrekt worden.

1e Klasse zwerftochten, vanaf Zaterdagmiddag, 9 Maart des namiddags 2 uur tot Zondagmiddag, 10 Maart des namiddags 5 uur.

Voor 3e klassers is er op Zondagmiddag, 10 Maart geen troepbijeenkomst.

1e Horde der Afdeling Willemstad-Curaçao. Groep I.

Dinsdag 5 Mei: Op de bekende tijd verzamelen bij de Groene Wigwam. Hordespelen. Rimboe-dansen. Training wedstrijd en Nestwerk.

Zaterdag 9 Mei: Om 2 uur op het Rif verzamelen. Stertraining en Dasseroof. Zwemmen en verhaal.

Goede jacht.

AKELA.

Thomas Morus.

We lazen onlangs de opmerking, dat de 20e eeuw, de 16e eeuw heeft ontdekt.

En inderdaad. Antoon van Duinkerken die deze opmerking maakt, noemde o.a. een aantal merkwaardige grote humanisten, van wie we tot nu nog al te weinig wisten.

Een dezer is Thomas Morus.

Op 6 Juli van dit jaar zal het 400 jaar geleden zijn, dat Sir Thomas More, de grote lord-kanselier van Engeland, de fijne humanist, de geestige maar ook diep-religieuze schrijver, de in-vrome Katholiek, bovenal de heldhaftige martelaar, zijn leven liet op het schavot als edel slachtoffer van den monsterachtigen egoïst Hendrik VIII, den koning, dien hij had gediend met de meest hechte mannentrouw.

Veler ogen richten zich thans weer naar deze figuur uit Engelands historie in een veelbewogen, beslissende periode, en daarom deed P. Kasteel een goed werk met de vertaling van Joseph Clayton's levensbeschrijving, misschien beter karakterschets van Sir Thomas. De vertaler wijst er op, dat More zeer bekend bleef in socialistische en comunistische kringen zij het dan tengevolge van een niet gemotiveerde opvatting van d ens „Utopia", een beschrijving van een ideale toekomststaat. Dit meest bekende van Sir Thomas' werken werd door Domela Nieuwenhuis vertaald; Henriette Roland Holst schreef in 1912 het treurspel „Thomas More" en maakte den martelaar tot de eerste moderne communist,,' op het voetspoor van Karl Kautsky, wiens beschouwingen over More door de hoofdredacteur van het „Volk", Ankersmit, voor Nederlandse lezers toegangkelijk werden gemaakt. In het Marx Engels Museum te Moskou kan men vertalingen zien van „Utopia" in alle mogelijke talen.

Hierom is Thomas Morus dus ook al een merkwaardigheid, omdat hij de voorganger is geweest van heel veel goede degelijke, in de leer zuivere katholieken, die in onze contemporaine geschiedenis voor socialisten en communisten zijn uitgemaakt.

Maar meer dan tot comunisten en socialisten heeft deze Zalige, wiens heiligverklaring in dit herdenkingsjaar door zijn Engelse geloofsgenoten vurig wordt gehoopt en volgens een telegram van de vorige week, ook verwacht mag worden, te zeggen tot de Katholieken, als heldhaftig geloofsgetuige, onwrikbaar vasthoudend ten koste van zijn leven, aan hetgeen hij als Katholiek met volle overtuiging en brandende liefde aanhing. Hij was de eerste noch de laatste, aldus Clayton, die zijn leven liet voor de gewetensvrijheid in Engeland, maar volgens elke standraad van menselijk oordeel is hij onweersprekelijk de grootste en edelste in die lange processie".

Fijne en aantrekkelijke persoonlijkheid.

Thomas More was iemand van zeer fijn vernuft, van hoge wijsheid en diepe wetenschap, maar volkomen vrij van elk sprankje van eerzucht. Hij had een hartgrondige afkeer van alle eigendunk, waardoor wij ons volgens hem slaan met volslagen blindheid „welke behoort bij de grootsten der aarde" (Clayton). Deze nederigheid gaf „een fijner en voller aroma aan zijn levendig vernuft" en schonk hem bovenal en in de ruimste mate die echte levensblijheid, door geen teleurgestelde eerzucht gestoord, en die stralende vriendelijkheid, die z'n gehele persoon zo bijzonder aantrekkelijk maakte. „Wat er ook aan onvermijdelijks gebeurt, aldus een vriend, More is even vriendelijk en vrolijk alsof wat gebeurde het beste was, dat mogelijk is." Zijn schoonzoon getuigde, dat hij hem in zestien jaar nooit boos had gezien.

Deze waarlijk grote was de eenvoud zelf, op het simpele af, en van een grenzenloze onbaatzuchtigheid en zelfverloochening: een levenslang pensioen moest hem als 't ware door den koning worden opgedrongen. Toen drie bisschoppen hem een door de geestelijkheid verzamelde geldsom wilden ter hand stellen, uit dankbaarheid voor zijn geschriften tegen de ketterij, weigerde hij het geld zo beleefd maar zo stellig mogelijk: liever zou hij het geld in de Theems zien geworpen, dan het te aanvaarden. Ik ben te trots en te lui, zo zei hij, om voor geld zó hard te werken als ik nu gedaan heb!

More zocht zichzelf niet. Het enige, dat hij zocht, was: het heil der christenheid. Als drie dingen in het Christendom goed geregeld waren, zo verklaarde hij op een wandeling langs de Theems aan zijn schoonzoon, „wilde ik in een zak gesloten en hier aanstonds in de Theems geworpen worden." En op de vraag, welke die drie grote dingen waren, klonk het antwoord: Vrede voor de christenheid, eenheid van geloof en godsdienst, en een goed einde aan „'s konings zaak" (de huwelijkskwestie van Hendrik VIII met de H. Stoel).

Man van gebed.

Het kan niet anders of deze man vol zelfverloochening moest ook zijn een man van gebed. Dat was hij, de met werk overladen leek, in haast onbegrijpelijke mate. Hij zal dan ook wel eens moeite gehad hebben om z'n gedachten geheel bij z'n gebed te houden, zoals zou kunnen blijken uit de verzuchting vóór of tijdens z'n meditatie: „Lieve Heer, neem van mij die lauwe of juister ijskoude wijze van mediteren, die dofheid bij het bidden tot U en geef mij warmte, geluk en levendigheid in het denken aan U". Kunnen talloos velen dit den Zalige niet met recht en reden en vrucht nabidden?

Thomas More was zich bewust de afzondering nodig te hebben en daarom liet hij voor zich zelf een bid- en studiecel inrichten, niet ver van zijn huis. Daar voedde hij zijn geestelijk leven in gebed, boete en versterving, die in geheel de omvang alleen aan God en zijn geliefde dochter Margaretha bekend waren. Elke morgen ging hij naar de H. Mis en verzamelde hij geheel zijn huishouden om zich heen voor gebed, dankzegging en geestelijke lezing uit de H. Schrift en de Heilige Vaders, gevolgd door een discussie in het Latijn, welke vervolgens door More in het Engels op lichter peil werd gebracht. Maar niet door More alleen, maar ook door... een nar, dien hij hield tot zijn kanselierschap, en die juist tot taak had te verhinderen, dat de bespreking al te plechtig of vervelend werd. Is dit niet bijzonder tekenend?

Op het gebed had hij al zijn vertrouwen gesteld. Als een debat met een „andersdenkende" vruchteloos bleef, was zijn woord: „Voortaan wil ik niet meer met je discussieren, maar ik zal God voor je bidden." Hieruit blijkt, dat Thomas Morus ook het kenmerk der ware heiligheid in zich droeg: liefde ook voor hen, die dwalen. Bittere strijd was hem onaangenaam, al zou hij de ketterij, die in opkomst was, desnoods ook met geweld hebben onderdrukt.

Boven alles was More een **gewetensvol** man. Had hij eenmaal zijn geweten door gebed en studie, b.v. op het punt van de goddelijke instelling van het pausdom, gevormd, dan was er geen macht ter wereld, die hem tegen dat geweten zou doen handelen. „De opperheerschapij van het geweten is het karakteristieke van Sir Thomas More" (Clayton).

Toen de koning aan zijn geweten raakte, was de strijd daar.

Geweten tegenover geweld.

De jonge schitterende advocaat, die elke naar zijn overtuiging niet geheel rechtvaardige zaak overbiddelijk afwees; de conscientieuse rechter, die reeds op dertig-jarige leeftijd tot onderschout van Londen was benoemd, met een inkomen van 4800 gulden, dat men met 48.000 in de tegenwoordige tijd gelijk kan stellen, was door Hendrik VIII reeds spoedig gekozen tot lid van zijn raad en tot zijn vriend. Hij werd, als eerste Engelsman, die noch van adel, noch geestelijke was, in 1529 tot lord-kanselier benoemd. Juist een jaar te voren had hij z'n „Samenspraak over ketterijen en godsdienstige aangelegenheden" uitgegeven... Ook als kanselier bleef hij de H. Mis dienen en op het koor zingen in zijn parochiekerk van Chelsea. Deze man van gebed bracht het reeds spoedig zó ver, dat alle zaken bij de kanseliersbank waren afgehandeld. Hij was ook met z'n werk bij. „Zoiets, aldus schrijft z'n schoonzoon, is, zo men zegt, noch vroeger noch later ooit voorgekomen."

Reeds in 1532 vroeg hij met het oog op z'n gzondheidstoestand — hij leed aan asthma — ontslag, dat hem door den koning met tegenzin verleend werd: de **eigenlijke reden was, dat hij Hendrik VIII niet kon volgen, toen deze, tegen** Rome in, z'n echtscheiding doordreef en zich tot hoofd van de Engelse kerk promoveerde.

Na z'n ontslag ging hij recht naar de kerk van Chelsea, waar, zoals gewoonlijk, zijn vrouw de Vespers bijwoonde. Na de plechtigheid ging steeds een van de bedienden z'n vrouw waarschuwen met de woorden: „Mevrouw, de lord-kanselier is heengegaan". Deze keer kwam More zelf bij de bank van z'n vrouw deze boodschap brengen. Deze dacht: dat is weer een van z'n grappen. Thuis gekomen verklaarde More, dat het er voortaan zuinig zou moeten toegaan: desnoods konden zij samen uit bedelen trekken, aan elke deur het Salve Regina zingen, in de hoop iets te zullen krijgen van medelijdende mensen, en zo zouden ze nog gelukkig bij elkaar kunnen blijven. Mevrouw More, die de grappen van haar man, steeds met een zeer serieus gezicht ten beste gegeven, vooral onder ernstige omstandigheden nooit goed begreep of zetten kon, vond dit alles al zeer ongepast.

De hertog van Norfolk, die begreep, waarop het met More zou uitlopen, herinnerde hem aan de oude spreuk: „De toorn van den koning is de dood". More antwoordde: „Dan is er werkelijk tussen uw hoogheid en mij maar dit éne verschil, dat ik vandaag dood zal gaan en u morgen."

Sir Thomas, die reeds meermalen als zijn overtuiging ten beste had gegeven, dat wij nu eenmaal niet op rolletjes in de hemel komen, begreep dat het hoge ernst werd, toen hij werd opgeroepen om voor de koninklijke commissarissen te Lambeth te verschijnen. Thuis had hij de laatste tijd reeds dikwijls gesproken over de vreugde van de hemel en de pijn van de hel, over het leven van heilige martelaren en het grote geluk uit liefde tot God z'n leven te geven!

More, die dagelijks bad: „Geef mij de genade vurig te verlangen naar Uwe Heilige Sacramenten" was steeds gewoon, „als hij iets gewichtigs op zich nam", te biechten, de H. Mis te horen en de H. Communie te ontvangen: dat deed hij ook vóór zijn verschijnen te Lambeth. Dan volgde het afscheid van z'n familie. „Mijn jongen, zei hij tot z'n schoonzoon, nadat hij lange tijd diep ontroerd in de boot had gezeten, m'n jongen, ik dank God, dat de slag gewonnen is." De liefde voor de waarheid had gezegevierd over de liefde voor vrouw en kinderen... maar 't had hem veel gekost.

Hij weigerde een eed af te leggen, die een erkenning inhield van de ongeldigheid van 's konings eerste huwelijk en van de koning als hoofd der Engelse kerk; hij hield zich aan z'n geweten, dat, „lang en zorgvuldig was gevormd." Hij verdween voor langer dan een jaar in de Tower, waar hij met houtskool bij gebrek aan andere hulpmiddelen zijn laatste werk schreef: „Samenspraak (een geliefde vorm bij hem) over troost en beproeving": 't is het werk, aldus Clayton, van iemand, „wiens inwendig geluk verzekerd is."

Gedurende 't kort proces bleven z'n moed en overtuiging onwrikbaar. Men poogde hem over te halen met het voorbeeld van bischoppen. „Tegen één bisschop, die aan uw zijde staat, heer kanselier, aldus More, heb ik honderd heiligen aan mijn kant en tegen één van uw parlementen staan alle algemene Kerkvergaderingen gedurende duizend jaar". Z'n laatste woord tot de hem veroordelende rechters was: „Ofschoon gij, mijne heren, mij hier op aarde veroordeelt, toch hoop ik, dat wij allen later elkander gelukkig zullen ontmoeten in de hemel tot ons eeuwig heil. Moge God u allen beschermen, speciaal mijn koning en moge Hij hem trouwe raadslieden zenden."

Bij de terugtocht naar de Tower wierp z'n enige zoon John zich aan de voeten van z'n vader en vroeg z'n zegen; een eind verder zat zijn lievelingsdochter Margaretha tussen de menigte geknield en vroeg z'n zegen, om zich dan opeens alles trotserend door volk en wacht heen te slaan en haar vader om de hals te vallen. Hij sprak woorden van bemoediging; daarop volgden andere familieleden, maar een ogenblik later snelde Margaretha opnieuw op hem toe en kuste en omhelsde hem: thans stokten den vader de woorden in de keel. Volk en bewakers snikten.

Eén woord van herroeping en leven en des koning gunst waren hem verzekerd **geweest. 't Woord werd niet gesproken:** 6 Juli 1535 ging Thomas More naar 't schavot; tot 't laatste moment bewaarde hij zijn blijheid en zin voor humor. Was het niet steeds een van zijn geliefkoosde woorden geweest, dat „een mens gemakkelijk het hoofd kan verliezen zonder schade?" En over „De Vier Uitersten" liet hij 'n onvoltooid werk na van hoge geestelijke waarde.

De tijding van deze gerechtelijke moord schokte Europa, vooral de humanistische en intellectueele kringen. Met Sir Thomas ging heen een classicus van Europese vermaardheid, een zelfstandig denker en diep-gelovige meteen, een grondig kenner, maar vooral een heldhaftig verdediger van het recht, geschiedschrijver en musicus, fijn Latinist en grootmeester van het Engels proza, man van geestige humor en hoge zielenadel. En bij dit alles: een heilige en een martelaar. „Kent de geschiedenis een groter Engelsman?" (Clayton).

Paus Leo XIII, een verwante geest, sprak hem in 1886 met andere Engelse geloofsgetuigen Zalig.

Katholieken verzuimen niet in dit herdenkingsjaar tot hun stichting nader kennis te maken met deze Zalige.

Het door Piet Kasteel vertaalde werk van Clayton biedt daartoe een zeer welkome gelegenheid.

„Sir Thomas More", door Joseph Clayton F. R. Hist. S. Geaut. vertaling uit het Engels door Piet Kasteel. — N.V. Uitg. Mij. Fidelitas, Amsterdam 1935.

Fouten van Spanje's Katholieken.

Een openhartige rede van señor Herrera, leider der Spaanse Katholieke Actie.

Naar „El Debate" meldt, heeft de president van het centrale comité der Spaanse Katholieke Actie, señor Angel Herrera, dezer dagen in de Opera-cinema te Madrid een belangrijke rede gehouden, waarin hij eerlijk en oprecht de fouten erkende, welke de Spaanse Katholieken in het verleden hebben begaan.

Ons particularisme, zeide Herera o. a. is de oorzaak geweest van onze achterstand in de organisatie van het nationale leven. Onze twee grote mislukkingen liggen op het gebied van de universiteit en van de arbeidersorganisatie. Op geen van deze beide gebieden hadden de Katholieken een vast plan.

Zonder niemand te willen aanvallen en met alle respect voor de onmetelijke diensten, welke het bizonder onderwijs tijdens de vijftig jaren van het Restauratietijdperk heeft bewezen, moeten wij toch het feit erkennen, dat wij Katholieken op onderwijsgebied een deficit te boeken hebben gehad. Al was de voorgaande constitutie niet laicistisch, het openbaar onderwijs was feitelijk reeds sectarisch en antikerkelijk.

In het verder verloop van zijn rede wees Herrera erop, dat den Katholieken niettemin reeds tijdens de regering van Antonio Maura de gelegenheid was geboden, om een eigen Katholieke universiteit te stichten maar dat zulks wegens gebrek aan organisatie in duigen was gevallen. Eerst thans, nu de Katholieke Actie in Spanje krachtig georganiseerd wordt, kan met succes aan de uitvoering van het plan tot stichting van een Katholieke universiteit worden gewerkt.

Deze universiteit, zoo ging Herrera voort, zal er echter nooit komen zonder de samenwerking van alle Katholieken, en zonder deze samenwerking zullen wij evenmin erin slagen de arbeidersklasse terrug te veroveren.

Iederen dag stijgt mijn bezorgdheid om de toekomst van Spanje. De Octoberrevolutie van het vorig jaar was geenszins een verrassing voor mij Ik wist, dat zij niet zou triomferen wegens de loyaliteit van de gewapende macht, maar wat de revolutionairen niet door geweld hebben kunnen bereiken, dat kunnen zij veroveren door propaganda. De materiele ontwapening heeft geen zin, wanneer de geesten verstrikt blijven in een net van wrok en dwaling.

Terwijl de politici zorgen voor de materiele en juridische orde, moet de Katholieke Actie waken voor de morele en godsdienstige orde, om de massa's te veroveren, die ons niet kennen, die niet weten dat wij ze liefhebben, omdat wij haar in vele gevallen geen blijk geven van onze liefde.

Om de arbeiders te winnen, heeft de Katholieke Actie op dringend verzoek van den pauselijken nuntius en van den onlangs overleden bisschop van Oviedo, die algemeen adviseur was van de Spaanse Katholieke Actie, een speciaal secretariaat van actie, in het leven geroepen.

De vakverenigingen zijn noodzakelijk, maar even noodzakelijk, is de verhoging van het economisch niveau, dat den regeerders van ons land reeds zo grote moeilijkheden heeft gebaard.

Vele arbeiders, aldus Herrera, kennen onze leer, maar geloven er niet in, omdat wij ze dikwijls zelf niet practisch beleven.

Daar is vooral het benauwende vraagstuk van de werkloosheid. Er zijn in Spanje ongeveer zes honderd duizend menschen zonder werk en wanneer we zulks constateren, moeten wij ofwel aannemen, dat de Katholieken geen klare idee hebben van hun verplichtingen of dat zij geen wil genoeg hebben, om het goed te doen, waartoe zij zich verplicht achten.

Het vraagstuk der werkloosheid is uitermate ernstig en wordt niet opgelost door naastenliefde alleen maar door natuurlijke en sociale gerechtigheid. Men zal wellicht beweren, dat er geen voldoende middelen zijn om de werkloosheid te bestrijden. Zulks is echter niet juist. Er zijn in Spanje wellicht meer middelen dan in enig ander land. Wat ons ontbreekt is serieuze toewijding.

Señor Herrera besloot zijn merkwaardige rede, met de verklaring, dat indien de Katholieke Actie voortschrijdt op den weg van het Rijk Gods en van zijn gerechtigheid, al het overige volgens de belofte van Christus, ons zal worden toegeworpen.

Hoe Admiraal Koltschak stierf.

Het trieste verhaal van een tsjekist.

Af en toe voelt een lid van de beruchte tsjeka, die tijdens de bolschewistische revolutie een vreselijke terreur heeft uitgeoefend, vooral onder de vluchtelingen van de verslagen en uiteengespatte z.g. witte legers, de legers der contra-revolutionnairen van Wrangel, Denikin, Koltschak en anderen, zich gedrongen, zijn herinneringen aan de bloedige jaren rond 1920 neer te schrijven.

Voor sommigen schijnt het een soort biecht te zijn, een verlossing van een somber en schrikaanjagend beeld uit het verleden. Wat ze jarenlang met zich om gedragen hebben, moet er opeens uit, en de sovjetpers bevat daardoor geregeld verhalen van voormalige tsjekisten, die betrekking hebben op de een of andere tragische, door de meeste mensen vergeten episode. Vaak zijn deze verhalen van lokaal belang. Maar af en toe werpt er één een nieuw licht op een gebeuren, waarvan de juiste toedracht nooit uit de duisternis der bolschewistische bloednachten naar buiten doorgedrongen is.

In de „Prawda" nu heeft de tsjekist Tsjoednowski interessante en aangrijpende bijzonderheden medegedeeld over het einde van admiraal Koltschak, den Russischen houwdegen, die tevergeefs getracht heeft, de rode vloed te stuiten en ten slotte, nad t zijn leger door innerlijke demoralisatie en gebrek aan voedsel en materiaal uiteengespat was, bij zijn vlucht door Siberië door de de roden gevangen genomen en neergeschoten werd.

Tsjoednowski behoorde tot de afdeling Irkoetsk van de tsjeka en als zodanig was hij onder de bolschewisten, die Koltschak in een trein vluchtelingen ontdekten en arresteerden. In Februari 1920 kwam te Irkoetsk het bericht, dat het witte leger van generaal Voizekowski trachtte Koltschak het ontsnappen mogelijk te maken. Deze bevond zich met twintig zijner officieren in arrest en Voizekowski was van plan Irkoetsk aan te vallen en te proberen, aldus den admiraal te bevrijden of hem tegen bolschewistische gevangenen uit te wisselen.

Tsjoednowski begaf zich op het horen van dit bericht, naar den chef van het plaatselijke revolutionaire comité, een zekeren Sciriamof met het voorstel, de gevangenen te fusileren. De voorposten van het witte leger waren reeds in de omgeving van Irkoetsk gesignaleerd. In een buitengewone vergadering besloot het comité, Koltschak en diens adjudant Pepelaief zoo spoedig mogelijk ter dood te doen brengen. Het bevel zou door Tsjoednowski worden uitgevoerd.

De tjekist heeft thans beschreven, hoe hij in den nacht van 7 Februari de cel binnenging, waar het tweetal sliep, onder een paar dierenhuiden. Het was bitter koud. Toen hij hun het besluit van het comité mededeelde, vroeg Pepelaief om uitstel, omdat hij het centrale comité van de bolsewistische partij om gratie wilde vragen. Koltschak protesteerde er tegen, dat

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 3—9 Maart 1935.

S.S.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
Tachira	3	New-York	3	Aruba, Maracaibo
Carabobo	3	Maracaibo	3	New-York
El Libertador	3	Maracaibo, Aruba	4	Aruba, Maracaibo
Heinz Horn	4	Cartagena	4	Hamburg
Medea	6	New-York	6	Aruba, Maracaibo
El Libertador	6	Maracaibo, Aruba	6	La Guaira
Boskoop	6	Hamburg, Amsterdam	6	Cristobal, Costa del Pacifico
Presidente Gomez	6	Hamburg	6	Cartagena
Flandres	7	Cristobal	7	Le Havre
Miranda	-	Curaçao	7	Maracaibo
Britannic	7	New-York	7	Cristobal
Georgic	8	New-York	8	Cristobal
Luna	8	Maracaibo	8	New-York via P. Cabello
El Libertador	8	La Guaira	8	Aruba, Maracaibo
Cordillera	9	Pto. Barrios	9	Hamburg

men hem zonder vorm van proces wilde fusileren. Hij meende slechts zijn plicht te hebben gedaan en op het oordeel van een krijgsraad recht te hebben.

Tsjoednowski bekommerde zich niet om hetgeen de twee in hun voordeel aanvoerden. De koude was bovendien ondragelijk — 35 graden onder nul — en hij wilde haast achter de zaak zetten. Pepelaief, ziende dat hij verloren was, brak in jammerklachten uit ,Koltschak daarentegen bleef volkomen kalm en scheen niet bang te zijn. Hij sprak geen woord.

Tegen vier uur in den morgen werd het tweetal op een heuvel even buiten de stad tegenover een vuurpeleton gezet. Tsjoednowski voerde er het bevel over. Nog steeds volkomen kalm, weigerde Koltschak, geblinddoekt te worden. Pepelaief stond met gesloten ogen en bad. Voor hij er toe kwam, — hij had óók den blinddoek geweigerd — zijn ogen te openen en de bolsewisten recht in de ogen te zien, zoals Koltschalk, gaf Tsjoednowski bevel tot schieten en de twee vielen onmiddelijk dood neer. Hun lichamen werden in een scheur in het ijs van de Angara-rivier geworpen. . . . . .

Engels oordeel over de „Uiver"-ramp.

Scherpe critiek op de nieuwe Amerikaanse machines.

In het nummer van 23 Januari van het leidende Britse luchtvaartweekblad „The Aeroplane" laat de redactie haar gedachten gaan over het „Uiver" ongeval. Zij schrijft o.m. het volgende:

„Bepaalde eigenaardige feiten met betrekking tot het „Uiver"-ongeval vragen nodig algehele opheldering, zowel in het belang van de Douglasfabriek als in dat van haar kopers en van de luchtvaart in het algemeen.

Voorzover wij weten, heeft geen der sterkteberekenaars in ons land (Engeland) tot nog toe gelegenheid gehad om de krachten die op de structuur van de Douglas werken, na te rekenen. Naar wij echter hebben vernomen, hebben de luchtvaart-technische rijksambtenaren in Zwitserland, België en Nederland geweigerd de luchtwaardigheidsberekeningen van de Douglas te accepteren. Of men in die landen al de nodige gegevens voor die berekeningen heeft gehad, is ons niet bekend. Natuurlijk bestaat de mogelijkheid dat de weigering om de Amerikaanse gegevens te aanvaarden, een gevolg is van vooroordelen alhoewel mensen der wetenschap, die alleen te doen hebben met wiskundig vaststaande feiten, geheel vrij van dergelijke menselijke zwakheden behoren te zijn.

Nu is het mogelijk, dat bepaalde Amerikaanse vliegtuigen, die naar Europa kwamen vóór de Douglas verscheen, de oorzaak zijn van vooroordelen tegen Amerikaanse vliegtuigen in het algemeen. Zo is bijv. een snelle Amerikaanse eendekker, eigendom van de Zweedse A. B. Aero Transport, in de lucht gaan afbrokkelen, terwijl een tweede vliegtuig van hetzelfde type naar Amerika moest worden teruggestuurd om grondig te worden nagezien.

Er schijnt nu in Europa een toenemende mening post te vatten, dat het niet moeilijk is snelle vliegtuigen te bouwen als daaraan maar de sterkte wordt opgeofferd en materialen worden gebruikt op manieren, die op het eerste gezicht geheel gezond lijken, doch het in de praktijk niet blijken te zijn.

Er zijn verhalen in omloop, dat na enige vliegduur in sommige van die geklonken vliegtuigen de klinknageltjes op bepaalde plaatsen zwarte ringetjes rondom hun koppen toonden, wat natuurlijk een voldoend duidelijk bewijs is, dat ze op hun plaats zijn gaan werken. Ook hebben we gehoord van gescheurde plaat in de staartvlakken van bepaalde duralumin vliegtuigen en van scharnieren van de stuurvlakken, die dit hun bevestiging waren losgescheurd.

Zelfs mensen, die zelf geen vlieger zijn, hebben in sommige van die zeer snelle vliegtuigen vreemde dingen beleefd. Een Brit. die niet lang geleden als passagier dwars over Amerika vloog, was na al hetgeen hij over de veiligheid en het comfort van die vliegtuigen had gehoord nogal verbaasd, toen de tweede bestuurder in de cabine kwam en de passagiers verzocht niet van hun zitplaatsen op te staan daar er tekenen waren van ijsvorming op de vleugels en dat, zodra dit gebeurde het vliegtuig zeer gevoelig werd. De algemene opinie over die zeer snelle toestellen schijnt hier in Engeland en op het continent deze te zijn, dat alles goed gaat zolang het goed gaat, maar dat zodra er iets verkeerd loopt, er neiging is dat de zaak ook direct verkeerd loopt."

Satyre en humor.

Er zijn mensen met een beslist onaangenaam karakter. Wel trachten zij zoveel mogelijk hun inwendige zuurkraam te bemantelen, maar zodra zij eventjes uit hun rol vallen, dan steken ze je een augurkje toe!

Natuurlijk, de mens heeft zich zelf niet geschapen. En daarvoor mogen wij de hemel dankbaar zijn. Want als wij alleen maar zien hoe hij en zij zich door middel van de mode in een ander sfeertje willen plaatsen, dan behoef je niet te vragen wat de mens doen zou, wanneer hij wat over zijn beenderen, vlees en bloed te zeggen had. Tot dusverre heeft de mens alleen nog maar wat te zeggen over zijn eigen karakter. Natuurlijk, ook een karakter wordt aangeboren, doch daarnaast heeft hij zijn verstand en zijn wil om zijn karakter te vervormen. Dat daarvan helaas nog te weinig gebruik wordt gemaakt, is even zeker, als dat Rockefeller er niet aan denkt u of mij in zijn testament te plaatsen.

De mens schijnt doorgaans trotser op zijn aangeboren karakter dan op zijn aangeboren schoonheid. Want dit laatste tracht hij alsnog te verbeteren, terwijl hij het eerste aanvaardt, zoals de natuur hem bedenkt. De onaangename karakters zouden uit te roeien zijn. Bij de eerstvolgende oorlog bijvoorbeeld zouden ze zulke mensen in de eerste gelederen kunnen plaatsen. Het zou misschien ook niet onverdienstelijk zijn hen geregeld aan te sporen, om de drukke straten over te steken. Echter, zolang de overheid geen maatregelen tegen hen neemt, zal de rest van het mensdom met hen opgescheept blijven zitten.

Maar aangenaam zijn zulke mensen in het dagelijkse leven niet. Voor zover wij niets met hen te maken hebben, ontlopen wij hen en couperen elke relatie. Komen zij echter door de omstandigheden in onze omgeving, dan hebben wij een lot te dragen zo ongeveer als de Egyptenaren, toen deze door de zeven plagen bezocht werden. Evenwel is een vagevuur op aarde nuttig, ofschoon niet plezierig. Hun enig nut is, dat zij ons in staat stellen geestelijke verdiensten te verwerven.

Mensen met een onaangenaam karakter zijn een schrik voor hun omgeving, een last voor hun ondergeschikten en een debet-post voor de maatschappij. Zij trachten steeds ons leven onaangenaam en ondraaglijk te maken. Zij zoeken de gelegenheden op om ons te overtuigen, dat zij onuitstaanbaar zijn. Zij weten ook altijd de juiste woorden te kiezen en daarbij de omstandigheden te benutten, opdat wij hun bittere pillen door vergrootglazen kunnen bekijken en verafschuwen.

Daar had je dien patroon, die zijn bediende op het privé-kantoor riep.

„Kijk eens, Jansen," zei de man met het karakter als van een opgejaagde wesp, „je bent een voortreffelijke kracht. Je verdient werkelijk méér loon!"

Overgelukkig antwoordde de bediende, terwijl hij allerlei visioenen kreeg van nieuwe gordijnen, nieuwe pakjes voor de kinderen en een hoed voor zijn vrouw:

„Meneer is wel vriendelijk..."

„Juist en daarom," vervolgde de man met het karakter van verse azijn, „en daarom raad ik je aan een andere betrekking te zoeken."

Waarna deze bediende tot de conclusie kwam, dat molenstenen voor heel wat nuttiger doeleinden kunnen worden gebruikt, dan er alleen koren mee te malen.

Maar zo zijn de mensen en veranderen doe je ze niet.

Naar zich toegerekend.

De onderwijzer eindigt zijn les met de woorden: „Genoeg voor vandaag, morgen ga ik verder."

Den anderen ochtend staat klein Jantje niet op, moeder port de langslaper uit de veren, maar Jantje laat zich niet verwikken.

„Moeder," zegt hij, „wij hebben vandaag hier geen school, want de meester zei gisteren: „Morgen ga ik verder."

Verwantschap.

„Mag ik u eens vragen, mijnheer Otto Jansen, is u nog verwant met Piet Jansen?"

„Ja, maar nogal ver."

„In de tweede graad soms?"

„Neen, hij is de oudste van ons vijftienen, en ik ben de jongste."

De Schot.

Een Schot komt op Capri en wil een kamer huren.

„Veertig lire," vraag de hospita.

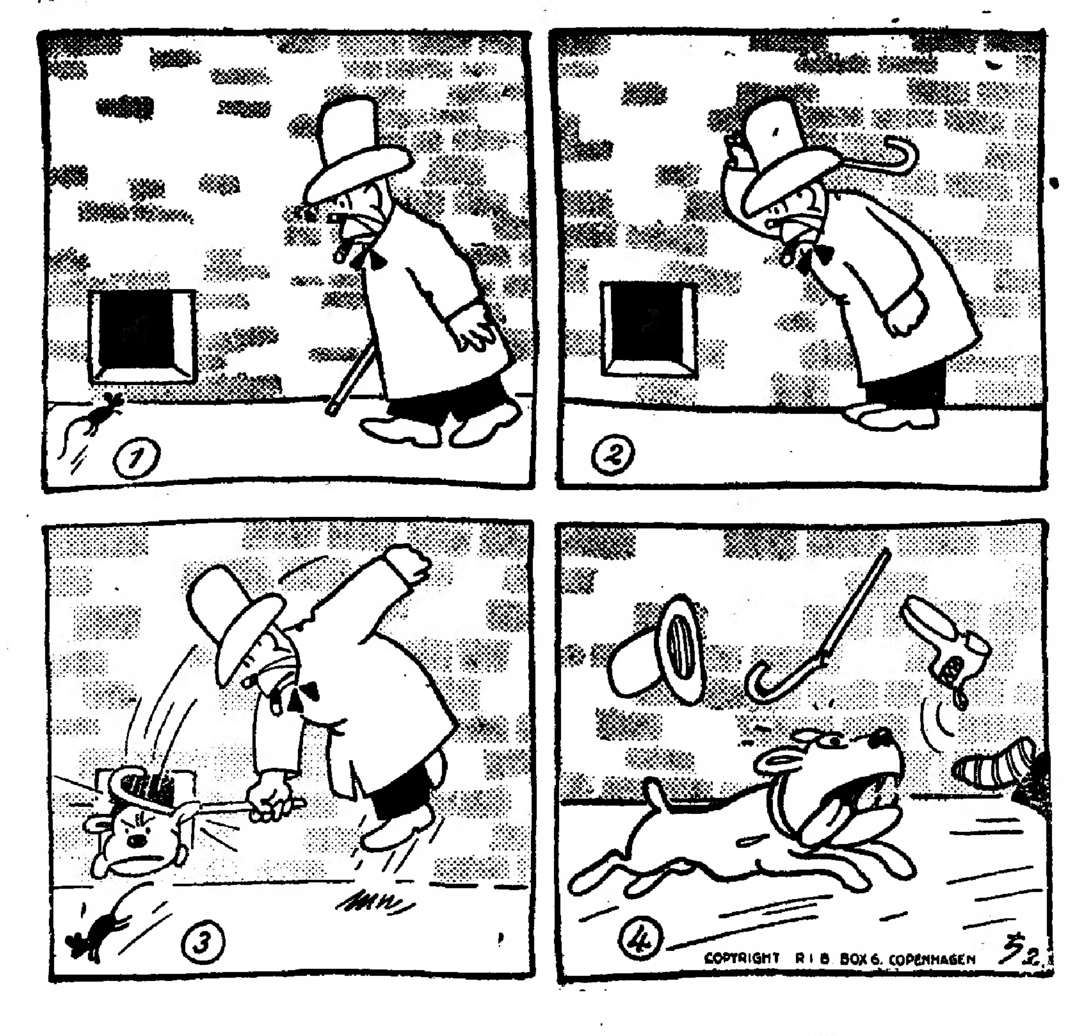
„Wat veertig lire!"

„Ja, het uitzicht is alleen reeds dertig lire waard," meent de vrouw.

„Goed, dan zal ik je een voorslag doen, geef mij de kamer voor tien lire en ik beloof je, dat ik nooit naar buiten zal kijken."

Een Schotse politieagent kreeg opdracht om aan het station in Aberdeen een man in 't oog te houden, die gezocht werd. Opgewonden telephoneert hij aan zijn chefs:

„De gezochte persoon bevindt zich in de avondsneltrein van 10 uur naar Londen. Zal ik hiermee meereizen of zal ik liever den goedkopen boemeltrein nemen van morgen vroeg?"

Adamson op de rattenvangst.